Latvija
Jan. 2. – 29.6. 1963

The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS. Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada. Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239. United States Editorial Offices: New York: Editor — V. Irbe, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A. Telephone LOrraine 7-6470. Chicago: Editor — K. Ķezbers, 3727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
SATURDAY, JUNE 29, 1963.

LATVIJA
AMERIKĀ

52. n-rs. SESTDIEN, 1963. GADA 29. JŪNIJĀ. 13. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH"

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu apruīpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS. Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001. Ņujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A. Tālrunis LOrraine 7-6470. Čikāgas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA *Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.*

Māc. R. Ekšteins

Kāpēc es eju dievnamā?

Es esmu kristietis, jo esmu izvēlējies Jēzu Kristu par savas garīgās dzīves Noteicēju un Veidotāju. Ar Jēzu Kristu mani iepazīstināja mani vecāki, Jaunā Derība un dievnams, kurā es gāju kopā ar saviem vecākiem. Tādēļ dievnams ir palicis manas dzīves centrā.

Es eju dievnamā tāpēc, ka kristietības dibinātājs Jēzus Kristus bija dievnamā gājējs. „Viņš (Jēzus) nonāca Nacaretē, kur bija uzaudzis, un pēc sava i e r a d u m a sabatā iegāja dievnamā." Lūkas ev. 4. 16. Tātad, iet dievnamā Jēzum bija ieradums, un šajā ieradumā Viņš bija iekopies no bērnu dienām. Viņš varēja iekopties šādā ieradumā, tāpēc ka Viņa vecāki — Marija un Jāzeps — bija dievnamā gājēji. Par tiem mēs lasām: „Viņa vecāki pēc i e r a d u m a gāja svētkos uz Jeruzalemi." Lūkas ev. 2. 41-42. Ja jau viņi mēroja garo ceļu no Galilejas uz Jeruzalemi svētku laikā un to darīja pēc ieraduma, cik jo vairāk viņi gāja savā vietējā dievnamā Nacaretē, kur viņi dzīvoja. Un, saprotams, Jēzus gāja viņiem līdz, un šāda iešana izvērtās par ieradumu.

Secinājums: vecāki, negaidiet, ka jūsu bērni labprāt ies dievnamā, ja jūs paši to pagodināt ar savu apmeklējumu tikai augstos svētkos. Bērni un jaunieši mācās no priekšzīmes.

Atminos no saviem bērnības laikiem: svētdienā mēs — kā ģimene — gājām dievnamā, tēvs pirmais, es sekoju tēvam, aiz manis nāca mana māte un māsa. Mani vecāki ar savu priekšzīmi iemācīja mani iet dievnamā. Paldies viņiem par to! Es šodien bez dievnama nevaru iztikt.

Jēzum bija ieradums iet dievnamā. Ja jau mūsu garīgajam Vadonim bija nepieciešamība r e g u l ā r i iet dievnamā, cik jo vairāk vajadzētu sekot Viņa priekšzīmei mums, kas saucamies par kristiešiem!

Otrkārt, es eju dievnamā tāpēc, ka es esmu kristietis. Kristietība un dievnams ir tā saauguši kopā, ka tie viens no otra nav atšķirami. Pirmkristiešiem nebija pašiem savu dievnamu. Sākumā viņi gāja kopīgā dievnamā (Jeruzalemē templī), līdz viņus kā tādus pārējie sāka neieredzēt un vajāt. Tā ir neatrisināma mīkla, kā viens dievticīgs cilvēks var otru dievticīgu cilvēku neieredzēt un vajāt! Pēc tam viņi katru telpu, kur sanāca kopā, pārvērta par dievnamu. „Tur (Jeruzalemē) nonākuši, viņi uzkāpa augšistabā un palika kopā lūgšanās" Ap. d. 1. 13-14. „Kad Vasarsvētku diena bija atnākusi, visi bija sapulcējušies v i e n ā v i e t ā". Ap. d. 2. 1. Pēc Vasarsvētkiem „viņi nemitējās m ā j ā s ik dienas mācīt un sludināt Jēzu Kristu." Ap. d. 5. 42. Tie no viņiem, kam bija savas privātās mājas, atļāva vietējiem kristiešiem pulcēties savās mājās, un tā izveidojās t. s. māju draudzes. Apustulis Pāvils vēstulē kristiešiem Romā nobeidz vārdiem: „Sveiciniet Prisku un Akvilu . . . arī draudzi viņu namā". Rom. 16.5. Vēl: „Jūs sveicina Gajs, visas draudzes namatēvs". Rom. 16.23.

Jēzus Kristus bija sacījis saviem mācekļiem: „Kur divi vai trīs ir sanākuši manā vārdā, tur es esmu viņu vidū". Mat. ev. 18.20. Tas nozīmē, ka tur, kur divi vai trīs kristieši, kas kopj garīgu draudzību ar savu Vadoni un viens ar otru ir satikušies, tur ir „dievnams", un ja tas ir kādā mājā, tur ir draudze, jo tur ir sadraudzība.

Ee eju dievnamā, vai tā būtu speciālceltne vai privātmājas, nav svarīgi, lai koptu sadraudzību ar citiem Dieva ļaudīm.

Treškārt, es eju dievnamā tāpēc, ka Svētie raksti skubina mani to darīt. „Neatstājiet savas sanāksmes, kā daži mēdz". Ebr. 10.25. Tātad jau Jaunās Derības laikā bija tādi, kas mēdza iztrūkt kristiešu sanāksmēs. Ja iztrūkt no dievkalpojumiem būtu tikums, tad neviens nebūtu rakstījis tādu paskubinājumu. Arī iemesls ir pateikts Svētos rakstos, kāpēc lai mēs neatstājam savas sanāksmes, vai tas būtu dievnamā, vai privātā mājā. Un te ir šis iemesls: „Lai jūs varētu cits citu paskubināt uz mīlestību un labiem darbiem". Ebr. 10. 24. So daļu es varu veikt tikai tad, ja es pats regulāri eju dievnamā, kur iet arī citi kristieši.

Dievkalpojumiem, svētkiem un citām sanāksmēm, arī dziedāšanai, lūgšanām un sprediķošanai ir tad nozīme, ja viss tas veicina manu garīgo augšanu mīlestībā un vairo manus labos darbus. Tātad dievnams ir tā vieta, kur man ir dota iespēja vingrināties šādos tikumos.

Ja es piederētu pie kristīgās draudzes un nepiedalītos savas draudzes dievkalpojumos, ja man būtu pietiekami laika priekš visa kā cita, bet nebūtu laika izkopt ieradumu iet dievnamā, tad ar manu kristietību kaut kas nebūtu kārtībā. Ja viens kristīgās draudzes loceklis ir vesels miesā un garā, ja viņam (viņai, viņiem) dievnamu aizsniegt nav nekādas grūtības, jo garāžā stāv automašīna, ja debess un zeme nejaucas kopā ārkārtīgā sniega puteņī ziemā vai pērkona negaisā vasarā, un ja šo kristieti var sastapt visur citur, tikai ne dievnamā, tad viņa (viņas, viņu) kristietība ir apšaubāma!

Ceturtkārt un beidzot, es eju dievnamā, jo tur es sastopos ar Dievu, kuru, saprotams, es varu sastapt jebkurā vietā pasaulē, jo par Dievu Svētos rakstos ir teikts, ka Viņš „nemājo cilvēku celtos templos". Ap. d. 17.24. Tomēr dievnams man atgādina, ka bez šīs materiālās pasaules ir vēl viena garīgā pasaule, ka es neesmu tikvien kā „miesa un asinis", bet arī gars, kam mūžīga vērtība. Dievnams man vēsti, ka mans gars var kopt draudzību ar universa Garu jeb Dievu. Dievnams audzina manu ticību. Dievnams uztur dzīvu manu cerību. Dievnams stiprina manu dievticību un dievbijību. Tāpēc es neatstāju dievnamā iešanu tikai vecās paaudzes pārstāvjiem, bet es pats eju dievnamā un skubinu visus, vecus un jaunus, lielus un mazus, iet dievnamā. Es nevaru iztikt bez dievnama. Man gribas būt dievnamā. Tur kopā ar pārējiem dievlūdzējiem es sastopos ar Dievu, un Dieva svētīti, mēs šo svētību ienesam savās ģimenēs un savā tautā.

Iesim dievnamā, un mēs būsim labāki kristieši, labāki cilvēki, labāki latvieši!

KANADA PARAKSTĪS ATOMLĪGUMU

PADOMJU LIDOJUMI IZPLATĪJUMĀ NAV DEVUŠI GAIDĪTOS PANĀKUMUS.

K a n a d a s kontroversālais atomlīgums ar Sav. Valstīm tiks parakstīts jau visdrīzākā nākotnē. Dīfenbēkera valdības aizsardzības ministra Harknesa tautāts, ministru prezidents Pīrsons izteicās, ka viņš cerot, ka par līguma parakstīšanu viņš varēšot ziņot parlamentam jau vistuvākā nākotnē.

Pēc līguma parakstīšanas Kanadas gaisa spēki kā Eiropā, tā savās mājās tiks apgādāti atomieročiem. Atomlādiņi būs arī Bomarka pretgaisa raķetēm. Parasti ticami avoti Otavā paskaidro, ka tūlīt pēc līguma parakstīšanas piecos kaŗa aviācijas lidlaukos tiks uzsākta dzelzsbetona bunkuru būve atombumbu novietošanai.

PĒDĒJIE DIVI VOSTOKI NESASNIEDZ GAIDĪTO

Sav.Valstu raķešvīri pārliecināti paskaidro, ka kosmonautu Bikovska un Tereškovas lidojumi nav devuši gaidītos rezultātus. Vispirms jau sateliti nav spējuši ncturēties gaisā paredzētās astoņas dienas. Lai gan Bikovskis pārsniedzis visus līdzšinējos rekordus kā laikā, tā distances ziņā, amerikāņi domā, ka neizdošanās krievu aizkulisēs tiks uzvelta viņa pleciem.

Krieviem esot bijuši divi plāni — pirmkārt, paturēt satelitus gaisā jau minētās astoņas dienas, un otrkārt, panākt abu satelitu sastpšanos gaisā un lidojuma turpināšanu abiem Vostokiem blakus. Ja tas nav izdevies, tad vainojams izšaušanas leņķis un fakts, ka plkv. Bikovskis savu Vostoku no raķetes atbrīvojis par ātru. Katrā joņojumā ap zemes lodi abi kosmonauti viens otru redzējuši tikai divas reizes — un arī tad tikai uz pavisam īsiem acumirkļiem. Amerikāņu lietpratēji paskaidro, ka no lidojuma blakus viedokļa raugoties, daudz lielāki panākumi bijuši Vostokiem III un IV.

NEGALS AR PARTIZĀNIEM

Pēdējā laikā strauji pieaugusi partizānu aktīvitāte Kastro Kubā. Bēgļu organizācijas zina stāstīt, ka jūnija mēnesī Kubā krastā izcēlies lielāks skaits partizānu grupu ar divdesmit līdz trīsdesmit vīru katrā.

Šo partizānu mērķis esot uzņemt sakarus ar jau esošiem pret Kastro cīnītājiem, noorganizēt ieroču un kaŗa materiālu piegādi un sagatavot tautu kādreiz nākotnē paredzētai vispārējai cīņai pret Kastro.

Sakarā ar nabadzību un darba trūkumu Kastro kļūstot jo dienas nepopulārāks un pašeiz viņš varot uzticēties labi, ja vienīgi savai armijai.

VĒSTURISKA FORTA SARDZE

Augstu pāri Ontario ezera ūdeņiem, Kingstonas ostas austrumu pusē plats un tumšs paceļas vecs cietoksnis — Henrija forts. No tā vaļņiem vēl šodien pret skatītāju vēršas tie paši lielgabaļu stobri, kas 1812. gadā atturēja amerikāņu bruņotos spēkus no iebrukšanas Kanadas territorijā. Toreiz slavenais britu kaŗavadonis Vellingtonas hercogs Henrija fortu dēvēja par Augškanas citadeli, jo tas aizsargāja pret ienaidnieku visu augšējo Kanadu līdz pašai Niagaras frontei.

1832. g., uz britu valdības rīkojumu, veco fortu nojauca un uzcēla jaunu, stiprāk nocietinātu. Tomēr līdz šim laikam cietoksnis nav dabūjis atsist nevienu lieluzbrukumu, tikai dažus neizdevušos uzbrukuma mēģinājumus.

Kanadas kaŗaspēka daļas fortā bija stacionētas no 1870. — 1890. g. Kopš 1938. g., pēc restaurācijas un uzpošanas, cietoksnis pieejams apskatei. Tajā glabājas kājnieku, jūrnieku un artilerijas ieroču kollekcijas, un telpas iekārtotas, atbilstot pag. gadsimta armijas prasībām.

1938. gadā arī nodibināja sardzes vienību — Fort Henry Guard, — kas savā krāsainajā 1867. g. ietērpā cietoksnim piešķir īpašu senlaiku romantiku. Šo sardzi ik vasaru izauga no Kanadas universtāšu studentiem, kuŗus apmāca vecajā reglamentā.

Prominentu ārstu, juristu, zinātnieku, diplomātu un atlētu vārdi lasāmi kādreizējo sardzes vīru sarakstos, jo iestāšanās prasības ir ļoti stingas.

Sardzes uzdevums — izvadāt viesus pa cietokni, turēt kārtībā nocietinājuma vietu, un, protams, iedzīvinot pagātni, izdarīt vecajos reglamentos paredzēto apmācību uzvedumus. Sardzes krāsās godātas visas Henrija fortā kādreiz stacionētās britu un Kanadas amiju vienības, īpaši izceļot Karaliskos velšu fizelieŗus, kuŗu maskots kopš gadsimtiem bijusi balta kaza. Tagad katrā cietokšņa sardzes parādē piedalās arī Dāvids, balta kaza, ko sardzei dāvājusi Toronto Sv. Dāvida biedrība.

(Nobeigums 8. lpp.)

Dziļā goddevībā 5. jūlijā pieminam leģendārā strēlnieku varoņa plkv. Fr. Brieža 75. dzimšanas dienu. Attēlā mākslinieka M. Štrovalda titullapa M. Goppera izdotajam plkv. Fr. Brieža dzīves stāstam.

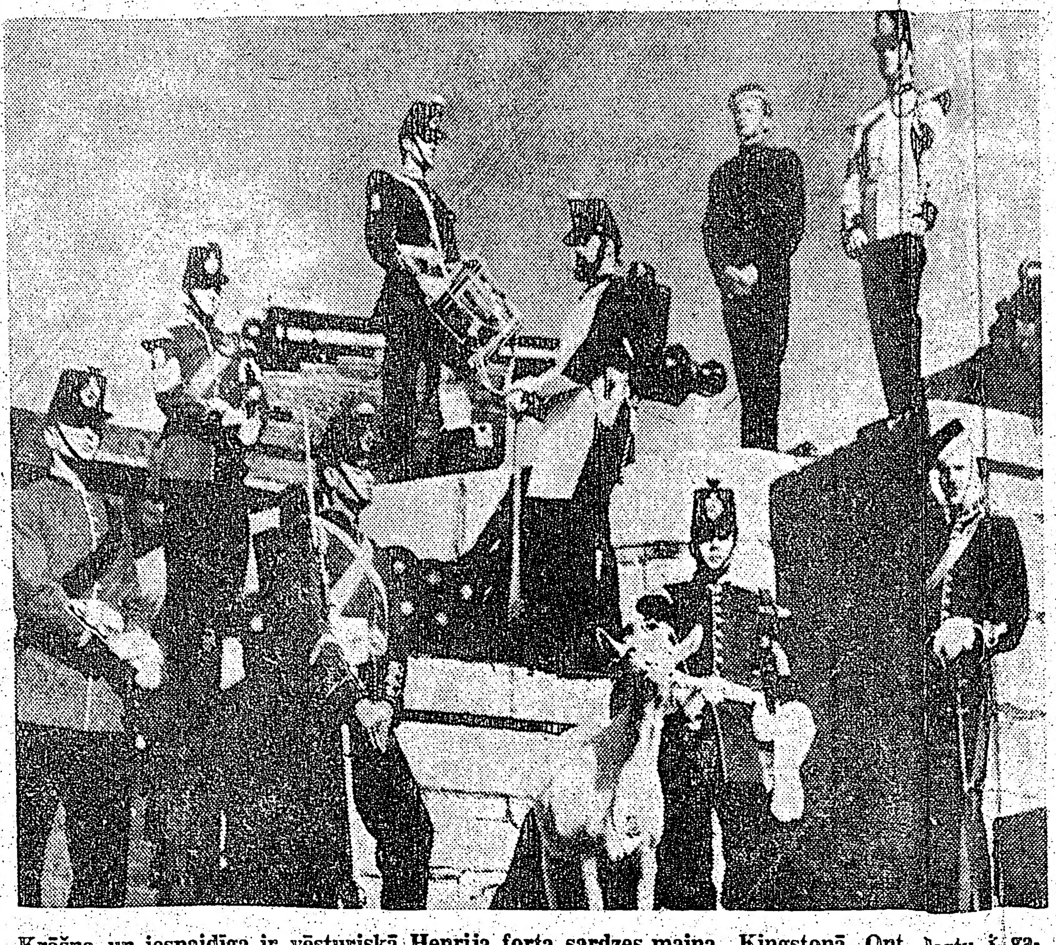

Krāšņa un iespaidīga ir vēsturiskā Henrija forta sardzes maiņa Kingstonā, Ont. Fortu ik gadus apmeklē tūkstošiem tūristu.

Prezidents Kenedijs Eiropā

LAI ZIEMEĻAMERIKA PALIKTU BRĪVA, BRĪVAI JĀBŪT ARĪ RIETUMEIROPAI.

Prezidenta Kenedija Eiropas ceļojums tuvojas noslēgumam. Līdzšinējo brauciena daļu var bez pārspīlēšanas uzskatīt par lieliski izdevušos. Miljonu suminâts un sagaidīts, prezidents Kenedijs ir vienmēr pratis pateikt tieši to, ko cilvēki grib dzirdēt — bez brīvas Rietumeiropas nevar būt brīvas Savienotās Valstis. Tā kā Sav. Valstis savu brīvību un neatkarību vērtē augstāk par visu citu, tās gādās, lai brīva paliktu arī Rietumeiropa.

Prezidenta Kenedija Eiropas ceļojuma plāns tika kaldināts ilgi un pamatīgi. Vašingtona nebūt neslēpa, ka brauciens domāts amerikāņu popularitātes celšanai Rietumeiropā. No otras puses, protams, tas bija domāts kā belziens supernacionālistam de Gollam, kas grib Francijas vadītu, apvienotu Rietumeiropu, militāri, saimnieciski un politiski neatkarīgu no Ziemeļamerikas.

Neilgi pirms Eiropas vizītes sākuma likās, ka visa Vašingtonas plānošana izrādīsies nomesta zemē, un prezidents Kenedijs nebūs nekas vairāk kā viens no tiem amerikāņu tūkstošiem, kas katru vasaru gāžas uz Eiropu.

Bet apstākļi noskaidrojās. Notikumi Rietumeiropā, pēdējā prezidenta gatavošanās nedēļā, braucienam piešķīra jaunu sparu, jaunu nozīmi. Šī gada 21. jūnijā Vatikānā tika izvēlēts jauns pāvests — pāvests Pauls VI, kas tiks kronēts tieši laikā, lai varētu pieņemt audiencē Sav. Valstu prezidentu. Romā, tai pašā laikā, pēc vairāk kā mēneša ilgas valdības krizes kristīgais demokrats Džovanni Leone sastādīja jaunu kabinetu — arī laikā, lai pieņemtu prezidentu Kenediju.

Anglijā, pēc Kristīnes skandaliem, kas gandrīz izbeidza Harolda Mekmillena politisko karjēru, sadrebināja konservātīvos pašos pamatos un pat sacēla trauksmi karaļnamā, situācija pamazām nomierinās un ministru prezidentam ar Kenediju vairs nebūs jārunā kā tādam, kuŗa kalpotāji Dauninga ielā 10 jau sākuši saiņoties.

Visstabilākā, saimnieciski neatkarīgākā no visām Eiropas valstīm pašreiz, bez šaubām, ir Rietumvācija. Kaut arī spēcīgā Francijas prezidenta ietekmē, tā tomēr sagaidīja Džonu Ficdžeraldu Kenediju, pārspējot visoptimistiskākās cerības. Prezidents Rietumvācijā ieradās tās pēckaŗa laikmetu mijā. Ādenauers ir viens noteikts Rietumvācijas laikmets. Laikmets, kuŗā no drupām ir izaugusi jauna un bagāta valsts. Jau tuvākā laikā Konrāds Ādenauers, tagad jau savā 87. dzīves gadā, atkāpsies no kanclera amata, paveŗot ceļu 66 gadu vecam Erhardam. Rietumvācijas saimnieciskam ģenijam. Tā prezidents Kenedijs varēs vienlaicīgi atvadīties no viena un sarokoties ar otru.

Kā jau minēts, pašreiz prezidenta Kenedija braucienu var nosaukt vienīgi par izdevušos. Tā domā Vašingtona un Bonna. Tā domās Vatikāns, Roma un Londona.

Bet, ir dzirdamas arī pretējas balsis. Šveices prese, piemēram, Eiropas krustceļos, domā, ka laika ziņā Kenedija brauciens slikti tēmēts. Prezidents esot ieradies Rietumeiropā tieši pār eju laikā, laikā, kad Anglijai gaidāma jauna valdība, Italijā nodibināta mazākuma, un tādēļ nopietni neņemama valdība, Vatikānā pāvests nule tikai stājies amatā un Bonnā Ādenauers gatavojas savu amatu atstāt.

Pēc Šveices preses — un ne tikai Šveices franču daļas — domām Rietumeiropā ir viena vienīga stabila valdība: prezidenta de Golla. Bet šo vienīgo valsts galvu, ar kuŗu prezidentam Kenedijam būtu vajadzējis sastapties, pēdējais neapmeklēs. Šeit gan jāpiezīmē, ka prezidents Kenedijs uz Parīzi būtu noteikti braucis — tikai neviens viņu neaicināja.

Arī vienā otrā citā valstī dzirdamas valodas un jautājumi par prezidenta brauciena jēgu un nozīmi.

Vai ģen. de Gollam beigās nebūs taisnība, ka Rietumeiropai jānostājas uz savām kājām, neatkarīgi no Sav. Valstīm? Jo, vai tad nevar notikt, ka kādu dienu Vašingtona vienojas ar Maskavu un, uz Rietumeiropas rēķina, sadala pasauli savā starpā? Vai tad nevar notikt, ka kādu dienu Sav. Valstīm apnīk darboties Ziemeļatlantijas organizācijā un tās pārslēdzas uz izolacionisma politiku?

No minētā viedokļa raugoties, prezidents de Golls tad patiesi izrādās vienīgais, kas prot ieskatīties nākotnē. Vienīgais, ar kuŗu prezidentam Kenedijam vispār būtu vērts runāt. Rakstītāju acīs, kas baidās no eventuāla Sav. Valstu izolacionisma, prezidenta Kenedija Eiropas braucienam ir tikai viens mērķis — un tas ir Francijas izolēšana no Rietumvācijas un Italijas. Citiem vārdiem, Kenedijs netiek parādīts kā Rietumeiropas kopības veicinātājs, bet gan kā tās grāvējs.

Un beigās, — ko par prezidenta Kenedija viesošanos Eiropā domā Francija? De Golla piekritēji uzsveŗ, ka Kenedijs braucis uz Eiropu, lai mazinātu Francijas iespaidu Rietumvācijā. Bet

(Nobeigums 8. lpp.)

LATVIJA AMERIKĀ

52. n-rs. SESTDIEN, 1963. GADA 29. JŪNIJĀ,

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

KOMŪNISTU PROPAGANDA EIROPĀ

VĒSTULE LA NO RIETUMVĀCIJAS

Firsenē (-it) Aukstais karš bez atelpas ir tagadnes un būs arī tuvākās nākotnes spilgtākā pazīme. Maskavas stūrētais komūnisms izplatās.

Jau kopš 1962. gada plaši ievadītajai vācu nelegālās komūnistu partijas biedru iefiltrēšanās akcijai: Rietumvācijas arodbiedrībās, politiskajās partijās, augstskolās, jaunatnē, Bundesarmijā, mākslinieku aprindās, tāpat starp eksperimentējošiem rakstniekiem, žurnālistiem, publicistiem, kā arī fabriku strādnieku padomēs, vajadzēja pēc Austrumberlīnē esošās (Bundesrepublikā aizliegtās) KP centrāles aprēķina panākt iespaidu, it kā sarkanie Rietumvācijā pat nelegālitātes apstākļos pamazām tomēr sāk kļūt stipri, izvēršoties par visas vācu tautas kustību.

Īstenībā padomju tirannijas ratos ir ļāvusies sevi iejūgt ļoti maza vāciešu grupa; turklāt, tikai aiz trīs galveniem iemesliem: naivuma, atriebības un lielas naudas pelnīšanas kāres. Paldies Dievam, vismaz pagaidām vairumam no viņiem ilgi nelaimējās noturēties neatklātiem brīvības kapraču lomā. Protams, paliek arī neatklātie, kuri noziedzīgo lomu līdzīgi kurmjiem spēlē tālāk. Padomju krievi tieši šos retos ir līdz sīkumiem vēsi iekalkulējuši savos jaunkoloniālisma plānos.

Maskavā dzimušajam Vācijas apvienošanas plānam, kā arī Rietumvācijas iedzīvotāju morāles graušanai, padomju okupētajā Vācijas daļā dienu un nakti darbojas divi raidītāji. Pirmais saucas: Brīvības raidītājs, un rodas iespaids, it kā tas pārmaiņus darbotos kaut kur tepat, piem., Diseldorfā, Esenē, Minchenes tuvumā, varbūt pat Firsenē. Taču īstenībā šis raidītājs, kas galvenokārt kalpo nelegālās komūnistu partijas darbības saskaņošanai pagrīdē, kā arī šifrētu rīkojumu nodošanai Ulbrichta aģentiem, sevišķi Bonnā, Dortmundā, Lejasreinas novadā, Hamburgā un visu NATO spēku novietojumu apkārtnē, atrodas Magdeburgas apriņķī. Otrs, t. s. Soldatensender, kura svarīgākais uzdevums savukārt ir graut Bundesarmijas ideoloģiju un garu, tautā radīt nedrošības sajūtu un vājināt vāciešu brīvības gribu. Šinī raidītājā strādā 30 personas, kuras uzrauga tautas armijas plkv.-ltn. Reicherdts. Raidījumu galv. redaktrise ir Lea Grosse, kas 2. pasaules karā Murmanskas frontē vilināja vācu kareivjus pārnākt pie krieviem. Bet komentātori ir maj. G. Kaisers un Vincers. Spīkere, kurai ir milzīgas dāvanas stāstīt par sevi gandrīz ticamus melus, saucas Viola, īstā vārdā Helga Jakobi.

Soldatensender 935 arī atrodas pie Magdeburgas, bet raidītāja redakcija, studija un pārvalde Austrumberlīnē. Interesanti piezīmēt, ka šo raidītāju raidījumi ir padoti aizsardzības ministrijas 9. nodaļai, un ir stingri aizliegts tos klausīties Austrumjoslā.

Jaunākais paņēmiens, kā komūnistu spiegošanas dienestam Rietumvācijā iegūt papildinājumus, ir speciāli Potsdamā sagatavotie precību sludinājumi.

Pēdējā laikā pēc drošības iestāžu informācijas Rietumvācijā atkal sākot ieplūst no sovjetizētās Austrumvācijas t. s. Ulbrichta papīru plūdi, kuru mērķis šoreiz sevišķi ir Rūras, Saaras rūpnīcu un visu lielpilsētu strādniekos veicināt neapmierinātību, izplatot viņos nepatiesas ziņas un trauksmīgas baumas. Trīs brošūras fabriku strādniekiem un 7 speciālas avīzes tikai Bundesarmijai vien pirmā mirklī izskatās it kā tās būtu sagatavotas un iespiestas tepat kaut kur Brēmenē vai Frankfurtē, bet īstenībā to redakcija, tāpat spiestuve ir Austrumberlīnē.

Pulkvedis A. Skurbe

Manas atmiņas par pulkvedi Fr. Briedi

Pulkvedis Fridrichs Briedis, latviešu tautas varonis, ir dzimis Krievijā, Vitebskas guberņā 5. jūlijā, 1888. g., kā zemes rentnieka dēls. Pirmo izglītību iegūst Polockas pamatskolā, pēc tam nobeidz pilsētas skolu Daugavpilī. Briedis iecer tikt kara skolā, lai būtu pēc tam par virsnieku, tādēļ papildina savu izglītību privātā ceļā un iztur pārbaudījumus pie Orlas kadetu korpusa, un rudenī iestājas Vladimira kara skolā Petrogradā.

Liktenis arī mani noved 1908. g. Vladimira kara skolā, kur pirmā kursa mācībām tieku iedalīts 3. kadetu rotā. Briedis paspējis nobeigt jaunāko kursu ar ļoti labām sekmēm, ar savu enerģiju un kareivisko stāju iegūst priekšniecības uzticību un tiek nozīmēts par 2. kadetu rotas virsseržantu. Virsseržanta amats kara skolā nav tikai goda amats. Uz viņa pleciem gulstas arī daļa atbildības par kadetu audzināšanu, sevišķi brīvajā laikā, pie rītu apskatēm, maltītēm un vakara jundām.

Pastāvīgā saskarē ar virsseržantu, kadetiem ir izdevība viņa rīcību sīki novērot un tā arī sastādīt zināmu raksturojumu. Zinādams, ka Briedis ir latvietis, arī es viņu uzmanīgi vēroju, lai piesavinātos kaut daļu no viņa pieredzes un rīcības kara dienestā.

Kara skolā bija pavisam četri virsseržanti. Viņu vidū sevišķi izcēlās Briedis ar savām ātrām kustībām un veiklo izdarību. Viņš ir spilgts ātras uztveres, apķerības, ātras domāšanas un ātras rīcības piemērs.

Vidēja auguma, var teikt slaids, viņš arvienu ir glīti un nevainojami ģērbies. Savus rīkojumus un komandas izrunā skaidrā skaļā balsī ar lielu noteiktību. Nekad savas pavēles nemaina, ar padotiem kadetiem nedraudzējas, bet ir taisnīgs, patīkams un vienlīdzīgs ar visiem.

Augšminētās karavīram nepieciešamās rakstura īpašības lielā mērā palīdz Briedim priekšzīmīgi pildīt savus virsseržanta pienākumus kara skolā.

Atvaļinājumus Briedis izmanto reti, bet brīvā laikā čakli mācās un gatavo militāros uzdevumus. Kara skolas lētos abonementus teātrī, tautas namā un cirkū reti kad izmanto. Personīgi biju viņu redzējis tikai 3 jeb 4 reizes Lielajā teātrī uz baleta izrādēm. No visa varēja spriest, ka Briedis bija apņēmies kā pirmais beigt kara skolu un šī mērķa sasniegšanai tad arī veltīja visu brīvo laiku. Kad viņu satiku vienatnē izdodam kadetiem rakstāmās lietas, viņš, apskatījis manu vārdu uz pieprasījuma, īsi jautāja latviešu valodā: Latvietis? Pēc manas apstiprinošās atbildes viņš tāpat īsi izteicās:

„Latviešiem vajag čakli mācīties, lai labi beigtu kara skolu, jo bez tā mēs nekur tālāk netiksim."

Gribēju vēl kaut ko jautāt, bet tanī brīdī ienāca klases inspektors pulkvedis un mūsu sarunu pārtraucām.

Uz Ziemassvētkiem nāca zināms, ka pusgada pārbaudījumus kā pirmie izturējuši 1. rotas virsseržants N. un Briedis ar līdzīgām atzīmēm. Dabiski, ka šo reto sagadīšanos dzīvi apsprieda skolā, un cik varēju nojaust, tad kadeti labprāt būtu redzējuši pirmā vietā Briedi. Mani, kā latvieti, tas arī interesēja, jo pusgada pārbaudījumus pirmā kursā kā pirmais izturēja arī latvietis Jāzeps Baško (pukv. Baško bija ... ka k-ris), kas ar mani bija kopā 3. rotā. Tanī laikā Vladimira kara skolu apmeklēja pavisam 6 latvieši, un visi mēs beidzām kara skolu ar seržanti vai kaprāļi. J. Baško manā izlaidumā skolu beidza kā otrais.

Kad satiku Briedi pēc Ziemassvētkiem un apsveicu viņu ar jauno gadu, tad arī pie viena apsveicu ar sekmēm pārbaudījumos. Briedis kā parasti kodolīgi atbildēja: „Vēl daudz vestes jānotiesā makaronu (mak. ar kotletēm bija katru dienu brokastīs) un galvenais šaušanai nepieciešams daudz pulvera."

Viņa izteicienā tomēr bija manāma zināma pašapziņa un apņemšanās, un no tā varēja saprast, ka viņš vajadzīgo pulveri sagādās.

Tikām arī ar Baško runājuši par B. sekmēm. Viņš man atstāstīja, ka viņam gadījies noklausīties Brieža atbildes vienā repetīcijā kara ģeogrāfijā. Briedis esot uz visiem jautājumiem spīdoši atbildējis un dzelzceļu mezglu šēmas visas attēlojis uz sienas tāfeles. Lektors esot pateicies Briedim un teicis, ka viņš atbildi novērtējot ar augstāko atzīmi. Tālāk Baško izteicās: „Ja gribi turēties pirmajās vietās kara skolā, tad tāpat kā Briedim no atvaļinājuma jāatsakās."

Jāatzīstas, ka Brieža centība arī mūs labvēlīgi ietekmēja un [illegible] mu izlaidām, lai labāk sagatavotos priekšmetu pārbaudēm.

Kā virsseržants Briedis bija ļoti pastāvīgs un savus kadetus vienmēr aizstāvēja, labi pazīstot to psicholoģiju.

Notiek [illegible] pārskatīšanās. Kāds kadets vieglās vingrošanas kurpēs un apģērbā ejot tumšā koridorā ierauga savu draugu no 1. rotas. Vingrotājs ieskrienas un veikli uzlec draugam mugurā, bet tas izrādās 1. rotas komandieris plkv. S. Kadets tik pat veikli nolec un pazūd tumsā, bet pulkvedim nokrīt acenes un viņš vainīgo nesaredz. Uz dež. virsnieka aptauju vainīgais nepieteicas. Briedis ar diviem vadiem tanī laikā bija nodarbināts ložmetēju klasē. Tā kā tas ir noticis mācības starpbrīdī, tad Briedis pašā vakara jundas laikā visiem saviem kadetiem, ka viņš vainīgo ir redzējis un ja vainīgais nepieteiksies 24 stundu laikā, viņš būs spiests to nosaukt. Viņam negribētos to darīt, jo katra godīga kadeta un nākošā virsnieka gods prasa atzīties savos nodarījumos. Nebija ilgi jāgaida, kad vainīgais pieteicās. Kā pēc tam nāca zināms, tad pie nopratināšanas Briedis pielicis visas pūles un lūdzis lai kadetu no skolas neizslēdz, bet soda par nejaušu pārskatīšanos. Kadetu atstāja skolā.

Atceros vēl vienu gadījumu, kuru Briedis pats izlēma, neziņojot priekšniecībai. Divi kadeti strīdus karstumā pārgāja uz [illegible]. Pēc kara skolas noteikumiem tādi kadeti izslēdzami no skolas. Briedis abus karstgalvjus iesauca savā istabā, samierināja un lika abiem uz ceļiem svētbildes priekšā zvērēt, ka nekad [illegible].

Spilgts piemērs tam bija Brieža izturēšanās arī gadījumā ar skolas dežūrējošo virsnieku, gvardes kapt. V. Vienu dienu pēc brokastīm dež. virsn. kapt. V. pēkšņi aptumšojās prāts. Tas notika brokastu pārtraukumā, kad pārējie virsnieki brokastoja mājās. Skolas priekšnieks to ieraudzīdams pa logu, pasauca virsseržantu Briedi un lika pateikt kapt. V., lai viņš ierodas nekavējoties ģenerāļa privātā dzīvoklī. Briedis izgāja pie virsnieka, pieņēma kareivisku stāju un visu laiku turēdams roku pie cepures, atkārtoja ģenerāļa pavēli. Pagāja labs laika sprīdis, kamēr beidzot kapt. V. it kā attapās, arī pēkšņi nostājās kareiviskā stājā un kā jaunkareivis īsi paziņoja, ka sekošot pie ģenerāļa. Pēc tam kapt. V. nogādāja kara slimnīcā.

Te jāņem vērā tas apstāklis, ka dež. virsnieks bija apbruņots ne tikai ar zobenu, bet arī ar pistoli un savā trakuma lēkmē varēja uzbrukt Briedim un neievērot aicinājumu ierasties pie ģenerāļa.

Bija gadījumi, kad Briedis lauku taktiskās apmācībās ienesa savu īpatnējo elementu. Divpusīgos bataljona manevros viņa izlūkiem bija jāatzīmē, ka tilts pār muklaino upīti ir uzspridzināts. To parasti apzīmēja ar petardēm tad, kad ienaidnieks tuvojās. Briedis uz savu galvu lika petardes lādiņus ievietot skārda kārbās, kas sprādzienu pastiprina un tiltu tiešām izjauca. Zinu, tikai, ka mēs, kājnieki, tikām upītei pāri pa sasviestiem kokiem, bet gvardes jātnieku eskadrons pāri netika, tam bija jāmēro garš ceļš, lai tiktu atpakaļ uz nometni.

Nakts mācībās arī notika pārsteigumi uz Brieža ierosinājumiem.

Visās taktiskās mācībās par komandieriem tika nozīmēti vecākā kursa kadeti, lai viņiem būtu prakse atrisināt taktiskos jautājumus. Uzbrukumus deva skolas virsnieki. Pēdējie piedalījās tikai kā novērotāji un vidutāji. (Nobeigums sekos)

JAUNI RAIDĪTĀJI UZ KOMŪNISMA ZEMĒM

Brīvās Eiropas raidītājs savu īsviļņu raidījumu kapacitāti uz komūnistiskajām valstīm palielinās. Jauns 10 gadu ilgs līgums ar Portugali dod iespēju tur iekārtot un uzturēt četrus jaunus raidītājus, katru ar 250.000 vatu jaudu. Patlaban Brīvās Eiropas raidītāji programmas noraida no 28 raidītājiem, kas iekārtoti Vācijā un Portugalē. Komūnistiskajās valsis darbojas 2500 traucēšanas raidītāji, kuru gada uzturēšanas izdevumus amerikāņi vērtē uz vismaz 540 milj. markām. Va paredzēt, ka, līdz ar Brīvās Eiropas raidītāju skaita palielināšanu, tiks palielināts arī komūnisti traucētāju raidītāju skaits, lai lūkotu nosegt brīvās pasaules patiesības.

AMERIKĀŅI APBRĪNO LATVIEŠA HOBIJU

Mūsu laikrakstā jau bija rakstīts par grāmatniecības entuziastu Robertu Jaskovski, kas paša iekārtotajā spiestuvē Pensilvēnijā pavaļas brīžos ar roku saliek, iespiež un iesien grāmatas nelielos metienos, bet izcili rūpīgā apdarē.

Pie lasītājiem jau nonākušas vairākas viņa „Upeskalna" apgāda grāmatas: Jāņa Munča monografija, Viktora Eglīša dzeju izlase „Kastaļavots", Anšlava Eglīša kalnā kāpēju stāsts „Divi kāpieni", Jāņa Sarmas stāsts „Tāda ir dzīve" un Ainas Kraujietes pirmā dzeju grāmata „Es esmu vasara". Jaskovskis vēl izdevis kādu ļoti īpatu „plāngrāmatu" ar laikam visgarāko (par spīti tās plānumam) virsrakstu latviešu grāmatniecības vēsturē: „Nesaīsināts ļoti garš priekšlasījums par Andreja Pablo Mierkalna dzīvi un darbiem, pēdējos salīdzinot ar tautas dziesmām un atmodas burtnieku dziedājumiem, no Vītauta Kalves, daudzu neizdotu un tādēļ lasītāju iemīļotu grāmatu autora." Cik zināms, šī ir V. Kalves vienīgā „patstāvīgā" grāmata un tai ir tāpēc lielas izredzes kļūt par grāmatniecības retumu, jo tā izdota tikai 200 eksemplāros.

Tagad Roberta Jaskovska „privātspiestuve" jau paspējusi piesaistīt arī amerikāņu uzmanību. Par viņu atrodami plaši raksti vietējā presē un grāmatu krājēju žurnālā „American Book Collector", dēvējot viņu par latviešu emigrantu, kas par savu „hobiju" izvēlējies grāmatu iespiešanu. Lielu ievērību guvusi arī Klarionas kolledžas bibliotēkas rīkotā Jaskovska grāmatu skate, tik liela, ka pie viņa ieradušies televīzijas vīri no Pitsburgas, lai nofilmētu viņu un viņa spiestuvi televīzijas raidījumam.

„Bet," stāsta mūsu laikraksta līdzstrādniekam Jaskovskis, „kad manu spiestuvīti rādīja Pitsburgas televīzijā, es pats nebiju mājās. Redzēja tikai sieva un teica, ka neesot arī piemirsuši uzsvērt, ka latvietis iespiežot grāmatas latviešu valodā. Amerikā ir vairāk nekā divi simti šādu privātu spiestuvju, lielāko tiesu pašu vajadzībām. Savā laikā piederēju pie trim šādām amatieru organizācijām. Bet tur bija pastāvīgi kaut kas jāiespiež angliski un jāizdala biedriem. Man tomēr ir tuvāka latviešu valoda, un tā es izstājos. Bet — latvieši par manām mazajām grāmatiņām interesējas mazāk nekā amerikāņi, laikam pieradināti pie itin bieziem sējumiem..."

Varbūt, ka tam par iemeslu ir arī tas, ka Jaskovskis ir pakautrs savu izdevumu sludinātājs, tāpēc šai sakarā varētu atgādināt viņa resp. „Upeskalna" apgāda adresi: Mr. R. Jaskovskis, R. D. I., Box 251, Shippenville Pa., USA.

SEKOJIET ANGĻU VALODAS PAREIZĪBAI

„Watch your language" by T. M. Bernstein, Great Neck (Kanadā - Ambassador Books Ltd.) izdevums, 276 l. p., cena — $4.95.

Šī grāmata izveidota no „New York Times" līdstrādnieku vajadzībām izdodamā biļetena „Winners & Sinners", kas domāts, lai palīdzētu šī lielā laikraksta vairāk simtiem līdzstrādnieku izvairīties no valodas kļūdām rakstos, kas publicējami minētajā laikrakstā. Arī tiem neangļiem, kas samērā pietiekami apguvuši šo valodu, grāmata būs visai noderīga, lai izvairītos no valodas grēkiem, no kuriem bieži vien paši angliski vien runājošie nav brīvi. Visai interesanti, ka šādu meistarību angļu valodā sasniedzis cilvēks, kas nav angļu izcelsmes, bet angliski mācījies Amerikas skolās un universitātēs. Arī latviešiem šī grāmata var noderēt, lai papildinātos angļu valodas zināšanās.

Leifa Peršona piedzīvojumi

Leifs Peršons, zviedru students, ko bija arestējuši Sasnitzā, braucienā uz Rietumberlīni, Austrumvācijas čeka, noturot apcietinājumā vairāk kā 5 nedēļas un gatavojot savai teātra izrādei, pēc atbrīvošanas sīkāk pastāstījis par visu, kas ar viņu darīts, zviedru laikraksta Expressen līdzstrādniekam.

Peršons 1962. gada vasaras semestrī bija papildināšanās nolūkā studējis Berlīnes brīvajā universitātē un 19. martā bija izbraucis no Lundas, lai atkal turpinātu tur studijas. Ceļš pa dzelzceļu iet caur austrumu zonu. Tur iebraucot 20. marta rītā, viņš plkst. 5 izrauts no guļamvagona, un tā sākušās viņa 5 nedēļas ilgās klausināšanas un iebaidīšanas. Jau pašā sākumā viņam bijis iespaids, ka tūlīt viss beigsies ar lodi pakausī. Čekistu un sargu izturēšanās bijusi ļoti naidīga. Viņš iemests aukstā kamerā tikai nakts veļā, kā bijis guļamvāģī. Žēlojoties par aukstumu, viņam rupji atteikts, ka viņš nav neko vairāk pelnījis.

„V a i n a", kuru Peršons varējis iedomāties kā aresta iemeslu, bijusi tā, ka viņš agrāk palīdzējis dažiem austrumzonas studentiem ar savu un dažu zviedru paziņu pasēm izkļūt no austrumzonas uz rietumiem. Pie brīvās satiksmes pieradušam zviedru studentam tas nebija licies kāds pārkāpums.

Kad Peršons transportēts tālāk, viņam tik cieši saslēgtas rokas, ka sajutis griezīgas sāpes. Viņš aizvests uz Austrumberlīnes čeku un novietots šaurā kamerā.

Pēc stundas sākta nopratināšana, kas ilgusi līdz plkst. 2,30 otrā rītā, bez kā viņš tanī dienā būtu dabūjis ēst vai dzert.

Telpā, kur tas noticis, bijusi ārkārtīgi spilgta gaisma. Apgalvots, ka pratinātājs visu zina, ka Peršons piegādājis 40 pases, bijis tur un tur, darījis to un to. Viss pārspīlēts. Pratinātāji, sākumā viens, vēlāk divi, bijuši auksti, asi, bez jūtām. Peršons nedrīkstējis novērst acis no tā, kas prasa, tāda bijusi pavēle. Pus trijos naktī beidzot pirmais pratinājums izbeigts un Peršons, tagad cietumnieks nr. 50, aizvests atpakaļ uz kameru.

Visvairāk Peršonu, kā pratinot, tā pēc tam, mākušas bailes no mocīšanas. Naktī katru ceturtdaļstundu kamerā iedegusies spilgta lampa, kas kairinājusi acis. Aizmigt pirmo nakti viņš tā kā tā nav varējis.

Kamerā bez tam bijis ārkārtīgi silts, 25—30 gradi, kas pilnīgi miekšķējis fiziski un garīgi, nebijis iespējams sakārtot domas, kas gājušas juku jukām. Mocījušas slāpes. Arī brokastīs pirmā dienā nekas nav dots. Pusdienas, t. i. pirmo reizi kaut ko ēdamu pēc 32 stundām, viņš dabūjis plkst. 12.

Ārkārtīgais karstums radījis visā cietuma laikā pastāvīgas slāpes, bet dzeramais nav dots, izņemot vienu vakaru, kad kāds sargkareivis iežēlojies un iedevis krūzīti sava piparmētru padzēriena.

Pratinātāji parasti naktīs, mainījušies. Vienu vietā nākuši citi. Galvenais bijis kāds majors, kas saplēsis visus iepriekšējos protokolus un teicis: „Tu vari būt laimīgs, ka tie nenāks tiesā."

Jaunais pratinātājs spiedis no viņa atzīšanos tādos „noziegumos", kādu agrākie vēl nebija minējuši. Sākumā, kad viņš devis lapas, lai paraksta, viņš uz iebildumiem šo to grozījis, bet vēlāk nelicies traucēties. Peršonam bijis jāparaksta viss tā, kā uzrakstīts. Bez tam viņam piekodināts, ka tiesā vārdu pa vārdam izteicieniem jāsaskan ar to, kas parakstīts iepriekšējā izmeklēšanā. Katra novirzīšanās maksās 4 gadus spaidu darbu. Majors arī draudējis, ka gadījumā, ja viņš neatzīsies „skaidros faktos" — pielietos citādas metodes.

Peršonam pielikts kameras biedrs, kas uzdevies par Austrumzonas studentu, apcietinātu par mēģinājumu pāriet uz rietumiem. Viņš tomēr slavinājis zonas iekārtu, teicis to pārāku nekā otrā pusē. Stāstījis, ka pēc dažiem tiem paragrafiem, kas Peršonam inkriminēti, draud lielākais 15 gadi spaidu darbu, bet pēc viena nāves sods. Tas arī, droši vien, tikšot piespriests. Stāstījis, ka nāves sodu, kā tas jau izdarīts pie 4 amerikāņu studentiem, izpildot tā, ka nogalināmo noliekot uz zemes, uzliekot uz krūtīm platformu un tad uzbraucot ar smago automobili, tā nospiežot kā tārpu. Peršons dzīvojis briesmīgās nāves bailēs. Kad viņam beidzot pienākusi kartīte no vecākiem un arī ziņa, ka zviedru konsulam atļauts ar viņu satikties, tāpat atļauts viņam nosūtīt dažas rindas vecākiem, kameras biedrs paskaidrojis, ka tā ir droša zīme, ka viņam izlemts nāves sods.

Dažas rindas, kas jāraksta vecākiem, nodiktējis tas pats majors — pratinātājs.

Sevišķi rūpīga bijusi sagatavošana konsula apmeklējumam. Majors teicis, ka Peršons jau varot teikt, ka ar viņu slikti apgājušies, tomēr viņš to neieteiktu. Konsulam — klāt bijis arī prokurors, majors un citi — vajadzējis atkārtot to pašu, kas sarakstīts pratinot. Peršons konsula vizītei ietērpts paša drēbēs. Peršons sapratis, ka viņam jārada iespaids, ka viņš vainīgs, bet ar viņu apgājušies labi. Konsuls pasniedzis Peršonam augļu tūti, 5 paciņas cigarešu un Dāvida dziesmu grāmatiņu. Visu to konsuls gribējis parādīt prokuroram, bet tas ar noraidošu žestu teicis, lai dod tieši Peršonam. Kad konsuls aizgājis, tad gan viss rūpīgi pārbaudīts, cigarešu atstāta tikai viena paciņa, bet dziesmu grāmatiņa izsmieta. Peršons tomēr arī pēc šī konsula apciemojuma bijis vēl noskaņā, ka dzīvei gals.

Bet tad vienā dienā majors pateicis, ka viņu varbūt atbrīvos, tiesas nebūs, bet viņam būs vajļsirdīgi viss tas kas tagad „pie rādīts", jāpaskaidro preses konferencē.

Kad Peršons vaicājis, ko īsti viņš lai saka, majors atteicis. „Tā nav jūsu, tā ir mana problēma." Majors iedevis 10—12 lapas garu atzīšanās protokolu, kas jāparaksta. Peršons vairs nav lauzījis galvu, kas tur rakstīts. Cerība tikt brīvam bijusi galvenā doma, kāpēc darīt tā, ka tas netraucētu atbrīvošanu.

Peršonam iedots viņa deklarācijas teksts vācu valodā, kas jāpārraksta ar savu roku un jāparaksta. Tāpat jāuzraksta tas, kā ar viņu korrekti apgājušies un cik viņš pateicīgs un nožēlo to, ko darījis. Viņam uzdots deklarāciju izmācīties no galvas, bet viņš to nav varējis, kāpēc atļauts nolasīt. Pirms preses konferences izdarīts mēģinājums kādu 13 izmeklētāju, prokuratūras, zonas propagandas un ārlietu resora pārstāvju priekšā. Tad viņam likts ieņemt 3 tabletes (viņš varējis norīt tikai 2) un izdzert lielāku glāzi šņabja tukšā dūšā, pēc kam vests konferencē, kur nosēdināts tā, ka klausinātāja un prokurora skati pastāvīgi vērsti uz viņu.

Pēc šīs „konferences" viņš tiešām nogādāts atpakaļ uz Sasnīcu, lai aizsūtītos tālāk uz Zviedriju.

Diezgan skaidrs, ka Austrumvācijas iestāžu nolūkos bija tikai tāda preses „konference" un Rietumu „pieglaglošana". Tādai preparēts Peršons un ar viņu, cik smagi tas arī bija, apgājās kā ar tādu, ko vēlāk atbrīvos, tātad daudz vieglāk nekā parastos gadījumos. Tomēr arī Peršona piedzīvojumi dod ieskatu čekistu metodēs.

„Londonas Avīze"

SPIEGU STRAUME UZ LATVIJAS ROBEŽAS

CĪŅA LIELĀS AR ROBEŽSARGU PANĀKUMIEM

Pēc krievu varas galma pavēles 28. maijs izraudzīts par robežsargu dienu, kad arī okupētajās Baltijas valstīs propaganda pārmala stāstus par robežsargu modrību, veiklību un par daudzajiem spiegiem, kuri vienā vai otrā virzienā vēlas pārkļūt pāri robežai. Pēc šiem rakstiem iznāk, ka šo visprimitīvāko paņēmienu pārkļūt robežai vien izmanto ļoti daudzas personas.

Cīņa 28. maija numurā pastāsta, ka nesen uz Latvijas robežas apcietināti divi bīstami noziedznieki, kuri mēģinājuši aizbēgt pāri robežai. Otrā gadījumā stāstīts par kādu, kurš slepus tuvojies jūrai, lai peldus sasniegtu ārzemju kuģi. Spiega mēģinājums pāriet robežu citur nesekmējies, tādēļ mēģinājis riskēt Baltijā. Šis notvertais „putns" esot bijis ievērojams. Kādu citu aģentu notvēris suns, kas sekojis pa pēdām, kas atklātas uz robežas. Šis spiegs okupētajā Latvijā mēģinājis iekļūt. Robežsargiem palīdzot arī iedzīvotāji. Tā par kādu svešu cilvēku ziņojis biedrs Ērkšķis. Cilvēks notverts un arī izrādījies spiegs. No kāda kuteŗa malā laiviņā mēģinājis nokļūt spiegs, bet pamanīts, un tas atgriezies uz kuteŗa, taču to aizturējis robežsargu kuģis. Apcietināts arī kāds spiegs, kurš pie robežas ieradies uz velosipēda. Kādā citā stāstā notēlots arī, ka apbruņots spiegs pretojies un smagi ievainojis robežsargu, kurš spiegu tomēr sagūstījis.

Cīņas rakstā nevienā gadījumā nav minēta šo „spiegu" personība, ne arī piederības zeme. Ir grūti spriest, vai šie spiegu stāsti ir izdomāti, lai ļaudis iebaidītu no bēgšanas riska. Protams, nav noliedzams, ka arī Krievija un tās kolonijas, kā arī okupētās Baltijas valstis ir slepeni jāizlūko, taču attēlotajos notikumos izpaužas liels naivums. Tādēļ var domāt, ka patiesības tajos ir gaužām maz vai arī nav nemaz.

AR LOTERIJU PIE ĪPAŠ

O. KROLLA
JAUNĀ ADRESE:
12 Harrison St., Oak Park,
Illinois, USA.
Tel.: 383-6978.

PIRMĀ VIESŅ

Gaida Grasa.

Gara KULTŪRAI

Prof. Dr. phil. E. Blese

MŪSU NACIONĀLĀS KULTŪRAS PSĪCHISKIE BALSTI

IV

Kas no tagadējiem latviešiem ko zina par pazīstamo fiziķi un arī meteorologu Altbergu (ap 1920. g.) no Sēļpils Alināniem, maz kāds būs ko dzirdējis par kalnu inženieri metallografu Pēteri Saldavu no Kokneses pag., nedaudzi vairs arī ko zina par ķīmijas profesoru Pēteri Nomali no Sēļpils Priekšāniem. Kas atceras vairs mūsu vecākos medikus un veterinārus — Ludvigu Kundziņu, Zemmeru, Kalniņu, Helmani (par pēdējiem trim 1933. g. prof. Egons Dārziņš rakstījis speciālu brošūru). — Kā interesantu faktu te varētu atzīmēt, ka nupat 20. g. s. 30-os un 40-os gados Krievijā bijis pazīstams latviešu matēmatiķis Rūdolfs Viļa dēls Gaņģis (? — Rudolf Viļgeļmovič Gangius), pēc kuŗa ģeometrijas grāmatām mācījušies visās Sibirijas vidusskolās un kas starp citu ir pašlaik populārā krievu dzejnieka Jevtušenko mātes tēvs. — Vai daudz ir starp jaunākajiem latviešiem to, kas zina, ka slavenais ķīmiķis Pauls Valdens (1863—1957) bija pēc tautības latvietis? Stipri piemirsts ir slavenais statistiķis, L. U. un kādreiz arī Berlīnes univ. prof. K. Balodis (1864.—1931.). Un pat vēl tikai 1956. g. mirušo latviešu fiziķi Frici Gulbi esam stipri piemirsuši.

Cik pamatoti spēcīgāka būtu mūsu nacionālā pašapziņa, ja mēs kaut cik vairāk apzinātos, ka tādi zinātnes darbinieki mums vismaz reiz ir bijuši, ka tie savā laikā tiešām cēluši godā latviešu vārdu citu tautu starpā, diemžēl, paši to varbūt pienācīgi arī neuzsverot. Saprotams, viņu darbi tagad ir novecojušies, bet ja tie ir bijuši labi savam laikam, tad tie — vismaz teorētiski — arī tagad ir atzīstami par mūžības cienīgiem.

Bet lai nu paliek pagātne. Piegriezīsimies atkal tagadnei. Mums stipri jācenšas radīt un jākultivē tieši šādi lielāki mūžībai domāti un pie tam zinātniski darbi, jo tie mūsu kultūras un tautu nacionālās pašapziņas celšanai mūžības skatījumā ir paši svarīgākie: tie ceļ mūs arī citu tautu starpā. Bet tad nepieciešami attiecīgi cilvēki un nepieciešami arī līdzekļi. Mums tādēļ jāceļ vispirms tīri āreji godā zinātniskais darbs un zinātnes darbinieki, mums jāiedēstī jaunajiem ļaudīm apziņa, ka viņus sagaidīs nākotnē gods un slava, ja viņi nodosies zinātnei un radīs šai nozarē kaut ko tiešām ievērības cienīgu. Citādi sakot, mums viena daļa no mūsu jauniešiem un jaunietēm jau laikus jānoskaņo zinātniskai darbībai. Šai jaunatnei jāredz, ka zinātnieki mūsu vidū tiešām tiek cienīti, ka viņus atbalsta arī pašu tautieši un atvieglo viņu darbu klajā laišanu. Diemžēl, no visa tā mēs maz ko redzam.

Jauni ļaudis, ja viņi nopietni studē, dabū pabalstu un pat stipendijas no attiecīgām valstīm, bet naudas, lai laistu klajā kādus nupat uzrakstītus zinātniskus darbus par kādu jautājumu kādā latviešu gara dzīves vai vispārīgi sadzīves nozarē, mums trūkst. Pašlaik tāds ir stāvoklis ar Dr. Alfrēda Gātera vācu valodā sarakstīto darbu „Latvju dainu sintakse", kas tomēr laikam iznāks ar vācu pētniecības kopas (Deutsche Forschungsgemeinschaft) pabalsta palīdzību. Man zināms, ka nelaiķim Kārlim Straubergam ir rokrakstā palikuši kādi divi plašāki zinātniski darbi (laikam par latviešu mītoloģiju). Arī citādi iespiest mūsu dienās kādu nopietnāku rakstu, piem., par mūsu valodu, it īpaši latviski, ir gandrīz neiespējami, jo mūsu dienas laikraksti tādus rakstus neuzņem un nopietnāku vairāk vai mazāk zinātnisku žurnālu mums nav.

Kā te izlīdzēties, būtu nopietni jāpadomā. Šķiet, ka te varbūt būtu jādibina kāds vispasaules latviešu Nacionāli — zinātnisks kultūras fonds ar īpašu uzdevumu veicināt nacionāli latvisku humānitārzinātnisku darbu klajā laišanu, it īpaši svešās valodās, bet dažreiz arī tieši latviski (citās zinātņu nozarēs jau līdzekļus varētu dabūt no attiecīgiem svešiem avotiem). Kaut kas jau šur tur parādās, piem., iekš Commentationes Balticae (Bonnas Baltijas Pētniecības Institūta gada grāmata).

Bet prasības pēc publicējumu telpām ir daudz plašākas. Varbūt līdzekļi šādam fondam varētu iekrāties no mūsu jau stabilizējušos zinātnisko vispārīgi intellektuālu darbinieku noteiktām mēneša iemaksām, tālāk no kādām summām no tagad jau it kā nodibinātā vispārīgā Eiropas Kultūras fonda, dažādiem gadījumu ziedojumiem, kādām iemaksām no Ziemeļamerikas Kultūras fonda u.t.t.

Neaizmirsīsim pār visām lietām vienu: jo lielāki būs mūsu tautas locekļu zinātniskie sasniegumi, it īpaši par mūsu pašu tautas garā vai dzīves vispārīgajiem jautājumiem starptautiskajās zinātnieku aprindās, jo goda pilnāks būs mūsu zinātnieku starptautiskais stāvoklis un ciena, un jo lielāka būs arī ciena pret mūsu tautu citām tautām plašākā pasaulē. Un tas visvairāk spēcinātu mūsu nacionālo kultūru. Diemžēl, tas nav tik viegli panākams.

Varētu pacelties jautājums, vai ar šāda zinātniska kultūras fonda dibināšanu nederētu saistīt arī kādu īpašu Kultūras padomi. Tās pirmais darbs būtu apzināt, kas pašlaik notiek mūsu zinātniskās kultūras darba laukā, kādi jaunieši un jaunietes ir še, Vācijas universitātēs, bet arī citur, ko studē un kā viņiem studijas veicas. Starp studētājiem un studētājām tad pirmajā kārtā būtu jāreģistrē personas, kas interesējas par latviešu nacionālajām vai latviešiem tuvām lietām — valodu, vēsturi, literatūras vēsturi, saimnieciskās dzīves vēsturi, varbūt Latvijas zemi un dabu. Ar tām tad Kultūras padomei vajadzētu stāties sakarā ar šīm personām, dot viņām dažādus aizrādījumus par tēmām, kurus būtu vēlams latviešiem apcerēt. Saprotams, ka viss tas būtu izveidojams konkrētāk. Tas vēl labi jāpārdomā un jāapspriež. Bet darīt tomēr kaut kas katrā ziņā būtu jādara.

Kārlis Kurbads

JAPĀNISKS MOTĪVS

Baltos ziedos ķiršu koks
Mēnesnīcā viz.
Zelta zvaigžņu ziedi
Piezied debesīs.

Vieglos viļņos vējā dreb
Upes līmenis,
Baltiem ķiršu ziediem,
Zvaigznēm piebiris.

VIENCĒLIENA LUGU KONKURSS

Latviešu Apvienības Austrālijā Kultūras daļas literātūras nozare izsludina viencēliena lugu konkursu.

Noteikumi:

1. Autoram brīva tematikas un formas izvēle, gan ar piezīmi, ka darbībai jānotiek vienā, ne ilgāk par stundu garā cēlienā.

2. Lugas 2 eks. jāiesūta līdz 1964. g. 15. aprīlim LAA KD Literātūras nozares vadītājam A. Zariņam, 32 Parnell St., Strathfield, N. S. W., Australia, pievienojot slēgtā aploksnē autora vārdu un adresi. Lugas eksemplāri un vēstule jāapzīmē ar moto.

Lugu izvērtēšanas komisijā izraudzīti — L. Bērziņa, K. Freimanis, H. Kaupmanis, I. Sveilis un A. Zariņš.

Pirmo trīs vietu ieguvējas lugas pirmo reizi spēlēs Sidnejas latviešu teātris Austrālijas latviešu 5. rakstnieku dienās Sidnejā, 1964. g. oktobrī.

Paredzētas godalgas: I - £ 50 II — £ 30 un III — £ 20.

LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS

1. sēj. ZVĒRU UN PUTNU PASAKAS, 480 lapp. $ 7.80
2. sēj. ĪSTĀS PASAKAS, I daļa, 540 lapp. 7.80
3. sēj. ĪSTĀS PASAKAS, II daļa, 520 lapp. 7.80

Aplūkojiet šo izdevumu, tas ir visās grāmatnīcās.

LATVJU GRĀMATA

Prof. Pēteris Ķiķauka

KOPSIM SAVU VALODU

1.

OIKŪMENISKAIS KONCILS

Pāvesta Jāņa 23. sasauktais koncils laikrakstos vairākkārt ir nosaukts par „eukumenisko" koncilu. Šī savādā vārda forma dažkārt vēl lietota ar nevietā stāvošu garuma zīmi, piem., „eukumēniskā sanāksme", „pāvests nolēma sasaukt katoļu baznīcas eukumēnisko koncilu".

Pareizā forma ir „oikūmeniskais koncils" un tās etimoloģiskais izskaidrojums šāds. No grieķu verba **oikein**, kas nozīmē „dzīvot, apdzīvot", darinātais pasīvais tagadnes divdabis vienskaitļa sieviešu dzimtē ir **oikūmenē**, kas nozīmē **apdzīvotā** (**zeme**), **pasaule**.

Paplašinot šo formu ar piedēkli -i-sk-, dabūjam adjektīvu **oikūmenisks**. „Oikūmenisks koncils" tātad ir **„(vis)pasaules koncils"**, t. i. koncils, kuŗā piedalās pārstāvji no visas pasaules.

2.

Par vārdiem „iespaids", „iespaidot" un „ietekme", „ietekmēt" tika jau agrāk rakstīts, bet to lietošanā joprojām vērojams vislielākais sajukums.

Laikrakstu slejās visbiežāk nepareizi lieto „iespaids". Te būs daži piemēri: „Īru **iespaids** Amerikā" — „Indijas **iespaids** Āzijā" — „Žīdu **iespaids** pasaules politikā" — „Padomju **iespaida** sfaira". — „Eleonoras Ruzveltes autoritāte un politiskais **iespaids** bija nozīmīgs līdz pat pēdējam laikam". — „Nelielajam komūnistu skaitam Venecuelā nav praktiski nekāda **iespaida**".

Visos minētajos piemēros „iespaids" ir lietots nepareizi. „Iespaida" vietā bija jāsaka: **ietekme**.

Bet tikpat nepareizi ir lietota „ietekme" teikumā: „vislielāko ietekmi atstāja simfoniskais koncerts", kur vajadzētu teikt: „vislielāko **iespaidu** atstāja simfoniskais koncerts".

Šie jēdzieni vispirms izveidojušies viduslaiku latiņu valodā, kur tie izteikti vārdiem „impressio" (= iespaids) un „influentia" (= ietekme). No latiņu valodas tie vēlāk pārgājuši arī jaunajās valodās.

Pazīstamāko jauno valodu formas, kas radušās no „impressio" un „influentia" ir šādas:

No latiņu **impressio**:

Franciski l'impression, angliski impression, vāciski der Eindruck, krieviski vpečatļeņije, latviski **iespaids**.

Attiecīgais verbs: fr. impressionner, ang. to impress, vāc. den **Eindruck** machen, haben, kr. proizvesti vpečatļeņije, latv. **iespaidot**, **atstāt** (**dziļu iespaidu**, **gūt iespaidu**, **būt** (runas, mūzikas, lugas, stāsta, gleznas, notikumu) **iespaidā**.

Adjektīvs: fr. impressionnant, ang. impressive, vāc. Eindruck machend, Eindrucksvoll, latv. **iespaidīgs**.

No latiņu **influentia**:

fr. l'influence, ang. influence, vāc. der **Einfluss**, kr. vļijaņije, latv. **ietekme**.

Verbs: f. influencer, influer, ang. to influence, vāc. beeinflussen, kr. povļijatj, vļijatj, latv. **ietekmēt**.

Adjektīvs: fr. influent, ang. influential (having or exerting (great) influence) powerful, effective, vācu einflussreich, kr. vlijateļnij, latv. **ietekmīgs**.

Latvietim, kas prot kaut vienu no minētajām valodām, nebūs grūti atrast atbilstošo latvisko formu.

Piez. „Iespaida" vietā dažkārt lieto svešvārdu „impresija", piem., „Čikāgas impresijas" = Čikāgas iespaidi.

CILVĒKS GRIB SPĒLĒT

Autors Anšlavs Eglītis izvēlējies zīmīgu, labu virsrakstu savai lugai. Palisādu drāmatiskās kopas ansamblis atrodas ceļā kopš maija beigām, un aiz muguras jau Denvera, Linkolna, Dimoina, Indianapole, Kolumbusa, Klīvlenda, Vašingtona, Filadelfija . . .

Un vakarvakarā viņi spēlēja pie mums te, Ņujorkā! Bruklīnas Mūzikas akadēmija dūca kā liels latvisks bišu strops jau turpat stundu pirms sākuma. Neapstājoties triju aktieŗu — Anša Tipāna, Spodras Zaļumas, Maijas Cukuras, kā arī dekorātores Veronikas Janelsiņas darba un veikumu formālas analizes detaļās, atļauju pats sev brīvību, veltīt viņiem katram kaut pa vienam vienīgam vārdam. Tie ir: temperaments, iejūta, šarms un gaume . . . un Anšlavam Eglītim — atjauta!

Nezinu, cik tālu ejošu autors domājis savas lugas simbolismu un kādu daļu darba radīšanas procesā aizpildījusi tīrā intuīcija. Var vienu un to pašu darbu saskatīt dažādām acīm, caur daudzkrāsainu prizmu atšķirīgām šķautnēm. Tomēr, te jārunā jau par reālitātēm — par mūsu trimdas dzīvi. Vispirms apdraudēta mūsu valoda, rakstniecība, teātris, latviešu vārda māksla. Tām vajadzīgi lasītāji, klausītāji, skatītāji. Atbalss — atsaucība, līdzjušana — kaut arī dažkārt ar pabargas kritikas devu vienkopus . . . Ir nozares, kur valodai sekundāra, vai pat vēl mazsvarīgāka nozīme. Instrumentālās mūzikas komponists „runā" valodā, ko spēj saprast kā skandināvs, tā austrālietis, vai italietis un turks. Matēmatiķiem ir simboli, fiziķiem un ķīmiķiem savi. Ja sportists vēlas sacensties ar citu tautību sportistiem, tam arēnā nekas nav jārunā, pietiek ar spēļu noteikumu zināšanu. Un ja „cilvēks grib spēlēt „šachu", tad viņam, partiju beidzot, pilnīgi pietiek pateikt: „Šachs . . ." un varbūt arī: „Mats!"

Jo ilgāks laiks paiet trimdā, jo jūtīgāks top mūsu dzīvās valodas nervs. Vietējā zeme, vietējās paražas, vietējā valoda, viss lēnām un nenovēršami uzspiež savu zīmogu ne tikai bērniem un studentiem. Ne tikai mīkstais vasks maina formu. Kāds mans Latvijas laiku skolas biedrs, kas tagad vidējos gados un dzīvo Čikāgā, nesen vēstulē rakstīja, ka „pat sapņos dažreiz visas sarunas iet angļu valodā . . . "

Bet, tiesa gan arī, ka viens, otrs tautietis runā, lasa un pat raksta kādās piecās, sešās valodās labāk, nekā dažs iezemietis vienā valodā.

Cilvēks, šaurāk apzīmējot — latvietis trimdā — grib spēlēt ne vien teātri, vijoli, bridžu un šachu. Cilvēks grib arī runāt klausītājiem sanāksmēs, sapulcēs, mītiņos. Cilvēks grib spēlēt latviešu politiku. Cilvēks grib valdīt pār tautiešu tikumiem (un netikumiem arī dažreiz!). Cilvēks grib spēlēt kādu lomu.

Jānis Pamiljens

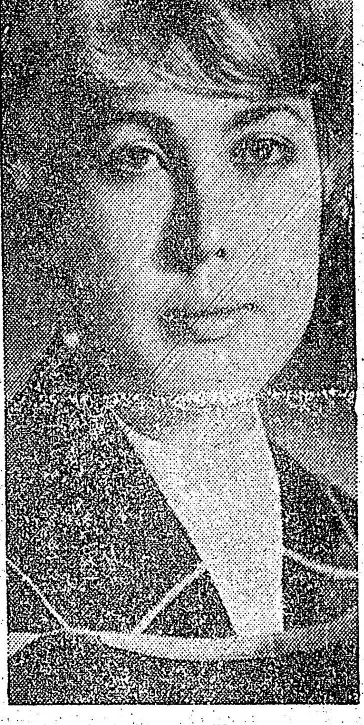

ANITA BLŪMA

Britu Kolumbijas universitātē ieguvusi B.A. gradu vācu un franču valodās. Studijas turpinās turpmākā grada iegūšanai un šai nolūkā šī gada rudenī dosies uz Eiropu.

TEODORS ZELTIŅŠ

Antiņš modina Ameriku

Mākslinieka Ģ. Tiltiņa viņete.

(51. turpinājums)

Ātrāk neļāva pabraukt priekšā pie galda sēdošie divi vīri, kas visus mīļi aicinātos un gaidītos Jāņabērnus, tā sacīt, nomuitoja. Antiņš samaksāja arī par Ragnu (kā tas pieklājās labi audzinātam kavalierim), Ūsiņš par visiem pārējiem, jo Bārdiņam laikam naudas nebija. Tad viņus sāka diriģēt svarīgā uzdevuma pašapziņas pilni pašu tautas kārtībnieki, kas tādēļ gan nebija mazāk stingri par amerikāņu policistiem, varbūt, vēl neiecietīgāki, nepieļaudami nekādas pretrunas viņu komandām. Pa labi! Pa kreisi! Atkal pa labi, vēl tālāk uz priekšu pa pļavu, kur zāle bija tik gaŗa, ka sniedzās līdz automobiļa logiem. Kas šitās gotiņām būtu par labu labām ganībām, tagad riteņu sabraucamas, veselīgajā zemnieka prātā domāja Antiņš, bet pļavā visapkārt redzēja vienīgi benzīna kumeļu spoži lakotās muguras.

Beidzot atradās brīva vieta arī viņiem, un Ūsiņš izkāpis staipīja kaklu: „Velns, kur ellē esam iedzīti. Kaut tikai nu varētu savus ratiņus šai mašīnu lēvenī atkal atrast."

„Uzliec autiņam uz jumta alus kanniņu, to tu pa gabalu saskatīsi vismelnākajā nakts tumsā . . . " zobojās Bete.

Bet Bārdiņš gluži nopietni piebilda: „Zini, nemaz nav slikta ideja. Pilnās vietā es gan uzlikšu tukšu, citādi kāds vēl ņems un izdzers."

Līdz ceļgaliem zālēs iebridusi, Ragna vilka Antiņu sev līdz: „Te taču atgūlies cilvēks var paslēpties no visas pasaules un pasaule pazust no viņa tā, ka paliek saredzamas vienīgi zilas debesis. Cik jauki tas ir, vēl šodien atceros no savām bērnu dienām. Tad zāļu stiebri šķita tik lieli kā meža koki."

Jā, arī Antiņš labprāt būtu gribējis atgulties zālē un kopā ar Ragnu skatīties rietošajā vakara saulē, bet tas patlaban nozīmētu paklāties apakšā automašīnu riteņiem. Tās brauca un brauca nepārtrauktā straumē, ka bija jāsāk brīnīties, kā latvieši jau paspējuši tikt pie tāda lēruma spēkratu. Antiņš (par spīti principiāli neatzinīgajai nostājai pret materiālismu) sajuta sevī briestam agrāk nepazītu lepnumu, ka viņam ir tādi spējīgi un turīgi tautieši. Vairums braucēju kāpa no spīdošajām kulbām laukā, kurvjiem un kastēm apkrāvušies.

Kas viss tur iekšā, kļuva redzams, kad viņi nonāca svētku laukumā, pareizāk sakot, birztalā. Starp baltajiem bērziem un brūni nokrāsotajiem koka galdiem krāvās gardumu bagātība: siera rituļi, pīrāgi, aukstās gaļas bļodiņas, pašceptas maizes kukulīši, rasola, salātu un skābu kāpostu muldas, kumpji, gan stūrainas, gan apaļas ledus tvertnes ar tanīs iegremdētām vēsām dzērienu pudelēm. Un Jēram nācās atzīt, ka Bārdiņa pirmītējo iztēli īstenība brangi pārspējusi. Nekur tuvumā neredzēja vienīgi paslaucamu govju. Bet — kaut kā tomēr trūka — īstas Jāņu noskaņas. Varbūt, gribējās cerēt, ka tā vēl rasies, kad Jāņabērni vispirms būs remdinājuši acīm redzamo izsalkumu un dzesējuši lielās slāpes. Pagaidām viņi visi bija pagalam aizņemti ar ēšanas un dzeršanas priekiem, ir nedomādami sākt līgot.

Tad nu cerībā, ka tas tā ir tikai pagaidām, Antiņš atvēra maku, iedodams dažus dolarus Ūsiņam, kas grasījās aiziet līdz bufetes nojumei, lai nopirktu kaut ko ēdamu un dzeŗamu arī viņu galdam. „Tikai," viņš piekodināja, „par manu naudu reibinātājus dzērienus nepērciet! Man nenāk ne prātā pat Jāņos kļūt par žūpības veicinātāju."

Ko īsti Ūsiņš stingrajam norādījumam atsmēja pretī, Antiņš nedabūja ieklausīties, jo viņu no mugurpuses kāds draudzīgi apkampa. Ašī apsviedies apkārt, ieraudzīja kādreizējo skolas biedru Pēteri Sebri, kas bija aizgājis uz Rīgu studēt agronomiju un nebija pēc tam vairs satikts.

Atskanēja skaļa prieka izsaucieni no abām pusēm, ziņkārīgi jautājumi un īsas, steidzīgas atbildes, tad Sebris aicināja Jēru apstaigāt un apskatīt Priedaini, jo esot viens no tās līdzveidotājiem.

Nu Antiņš tik priecīgs vairs neizskatījās un bažīgs pagriezās pret Ragnu: „Vai tu negribētu nākt mums līdz — pastaigāties?"

Uz tukšā galda pret pūdeŗa dozīti spoguli atslējusi, Ragna ar sarkana krāsuļa strupķīti atjaunoja lūpām nobružāto krāsu. „Ejiet vien, es tikmēr savedīšu kārtībā savu skaistumu. Ej droši un nemīņājies, nekur es nepazudīšu, tepat, pie šī galdiņa, būsim."

Un tā kā Antiņš viņas uzkrāsotā skaistuma nodeldēšanā jutās pa daļai vainīgs, mitējās lūpu krāsotāju pierunāt un (kaut arī stipri negribīgi) gāja ilgi neredzētajam draugam līdz, laiku pa laikam atskatīdamies. Pabeigusi krāsot lūpas, Ragna sukāja matus.

Bet Pēteris Sebris stāstīja: „Redzi, šo skaisto birztalu ar sulīgo līdzeno zālāju?"

„Jā, es redzu," apliecināja Antiņš un paskatījās atkal atpakaļ, tak Ragnu raibajā cilvēku drūzmā, kas krāsaina viļņoja starp galdiņiem kā dzīvas Jāņu zāles, vairs nespēja saskatīt.

Sebrim, protams, tas nevarēja ienākt prātā, ka Antiņš tāpēc nopūšas, un priecīgs turpināja: „Šis tagad jaukās vietiņas izkopšana mums prasījusi daudz sūra darba un pacietīgu pūļu. Tu nevari iedomāties, kas agrāk te bija par čūkslāju. Visus krūmus un ērkšķājus izrakām ar saknēm, zemi nolīdzinājām un iesējām zālīti. Bufetes nojume divos kāsī izliektos spārnos, ar gludo cementa grīdu vidū, izbūvēta tā, lai brīvdabas izrādēm noderētu par skatuvi. Iziesim cauri, un tad tu ieraudzīsi mūsu lepnumu — pirmo latviešu brīvdabas amfiteātri trimdā. Tā celšanu ierosināja Jēkabs Zaķis, kas arī jau sācis iestudēt mūsu pirmo brīvdabas uzvedumu — Blaumaņa Skroderdienas Silmačos."

Viņi izstūmās cauri bufetes telpai, kas zumēja, stāvgrūdām tautiešu pieblīvēta, jo ne jau visiem bija ienācis prātā paņemt līdzi ēdamo un dzeŗamo, un iznāca brīvdabas skatuvē, kas šovakar visus vedinās atcerēties latviešu lauku sētu.

„Šīs te ir Kārļa Dikerta Silmačiem gatavotās dekorācijas," paskaidroja Sebris, ievērojis, ka Antiņš ar lielu interesi apskata pret bufetes mugurpusi atslietos uzgleznojumus — pelēcīgu lauku māju un kuplus kokus. „Dikerts jau ilgus gadus dzīvo Amerikā, ir tā dēvētais veclatvietis, un tāpēc taisni jābrīnās, cik labi viņš varējis parādīt latviešu sētas ēnaina miera pilno gaisotni. Kad sākām ap Priedaini ņemties, viņš mums atsaucīgi piebiedrojās un nu ir kļuvis par pašu jūsmīgāko tās izbūves plānotāju. Kā redzi, nebūt nav tā, ka visi veclatvieši pret latviskā kopdarba pūliņiem būtu kļuvuši vienaldzīgi un it kā turētos no jauniebraucējiem aizdomīgi savrup. Lūk, tur viņš stāv, blakus Jēkabam Zaķim."

Antiņš ar acīm sekoja Sebŗa izstieptajai rokai. Tā rādīja divus vīrus nopietnā sarunā, kas stāvēja starp lokā izliektajām, augšup kāpjošajām amfiteātŗa sēdekļu rindām. Zaķa gludi skūto, spīdīgi apaļo galvu ar kustīgo seju Antiņš atcerējās redzējis laikrakstu uzņēmumos. Tātad otrs, par režisoru augumā krietni dižākais vīrs, iesirmas bārdas puškotu seju, bija Dikerts.

„Pēc viņa projekta celsim arī tautas namu, kam esam jau sākuši rakt pamatus. Nāc, iesim to vietiņu apskatīties. Varbūt, kāds dullais tur vēl strādā. Jā, tādi dullie mēs esam, ka savās no maizes darba brīvajās dienās — sestdienās un svētdienās — te par brīvu notrādājamies vēl smagāk." **(Turpinājums sekos)**

Latvieši Kanādā

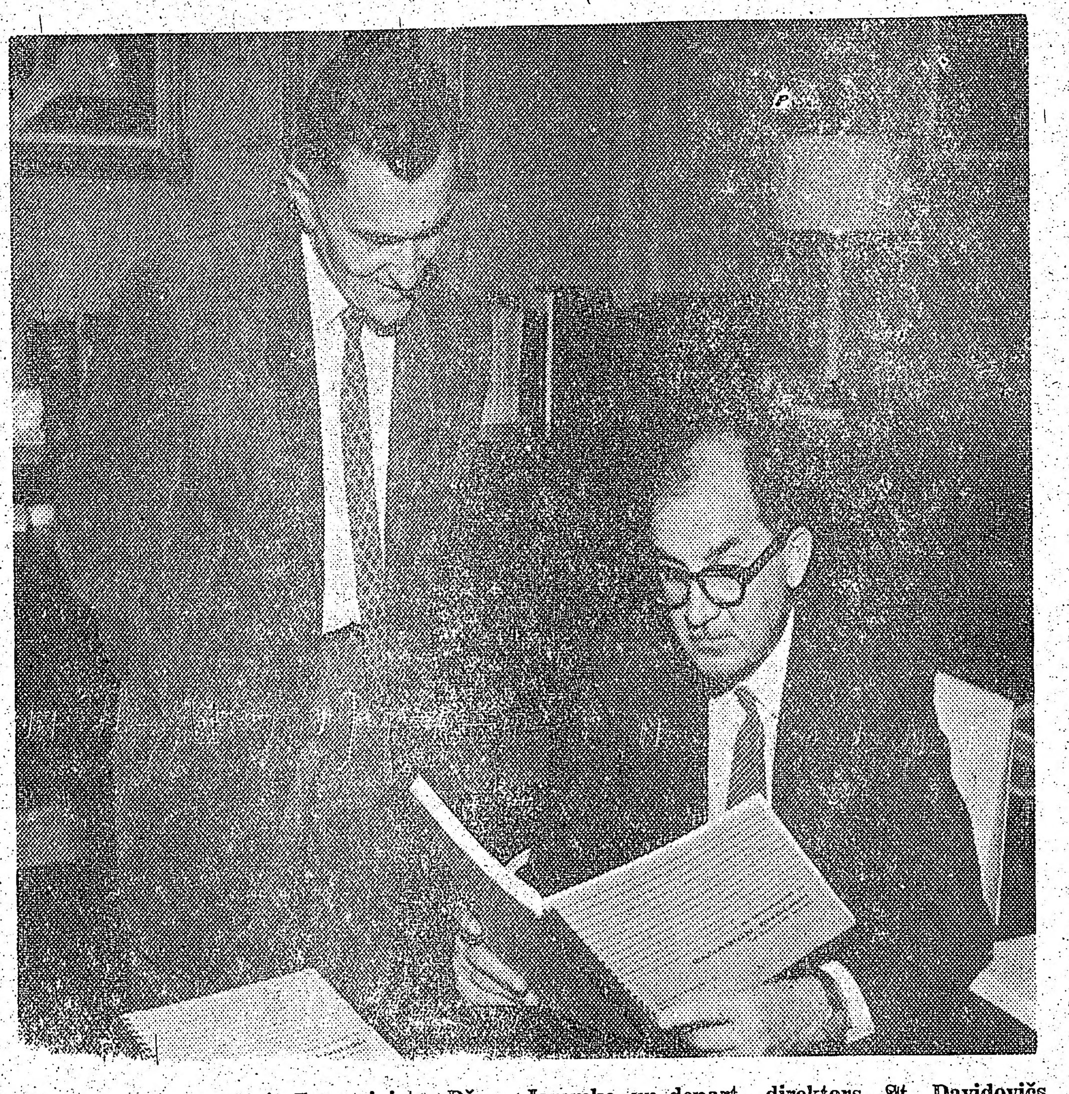

Ontario prov. pavalstniecības ministrs Džons Jaremko un depart. direktors St. Davidovičs apspriež pilsonības departamenta izdoto angļu val. mācības grāmatu jaunkanadiešiem. Angļu val. mācības vasarā notiks Toronto, Central Technical School, 275 Lippincott St., no 8. jūlija — 16. augustam, piecas dienas nedēļā, vakaros no plkst. 7.30—9.30. Kursi ir bezmaksas. Interesentiem vēlams reģistrēties skolā no 2.—5. jūlijam, pēc plkst. 7 vak. Tuvāka informācija saņemama CitizenshipDiv. R. 167, Main ParliamentBldg., Toronto. Tālr. 365-2285.

UZPOSĪS DV TORONTO NAMU

DV Toronto nodaļa savā pēdējā valdes sēdē, sakarā ar jaunā nama pirkšanu, nolēma sasaukt nodaļas biedru pilnsapulci pēc tam, kad no Latviešu nama komitejas būs saņemts nama statūtu izstrādāts un likumīgi apstiprināts noraksts.

Nodaļas valde paziņo, ka nodaļas biedrus, kas brauks uz Klīvlendas Dziesmu svētkiem, Klīvlendas DV apvienība aicina piedalīties kopīgās vakariņās. Pieteikties pie Toronto nod. valdes — tel. HO 5-6801 — līdz 15. augustam.

Nodaļa saņēmusi pateicības rakstu no Toronto Sestdienas ģimnazijas un pamatskolas par sniegto atbalstu skolas darbā un no Sv. Jāņa draudzes par piešķirtām telpām draudzes vajadzībām.

Par 14. jūnijā izsūtītām kartītēm turpina ienākt samaksa, un valde cer, ka arī atlikušie kartīšu saņēmēji nokārtos samaksu, tā dodot līdzekļus pastiprinātai pretkomūnisma cīņai.

Toronto vanadžu kopas priekšniece ziņo, ka kopa iegādājusies Latviešu nama akciju par $ 100,-. Vanadzes arī piešķīra līdzekļus vairāku latviešu bērnu nometņošanas izdevumiem šajā vasarā. Bērni laiku pavadīs kādā no latviešu nometnēm.

Valde nolēma rīkot talku DV nama iekštelpu krāsošanai.

Nodaļas valde nopirkusi foto aparātu, filmu aparātu un projektoru ar visiem nepieciešamiem piederumiem. Tie nodaļas biedri, kas vēlētos un spētu veikt kādus filmēšanas un foto darbus, šos aparātus var pieprasīt nodaļas valdei.

Izbraukumu makšķerniekiem gatavo 6. jūlijā. Pieteikšanās līdz 1. jūlijam pie J. Treija HO 5-3611 vai LA birojā. Makšķerniekiem uz vēlēšanos sagādās laivas un arī naktsmītnes. Izbraukuma vietu noteiks pēc dalībnieku skaita apzināšanas.

Šaušanas sacīkšu treniņi sāksies jūlijā Bērzainē. Šiem treniņiem var pieteikties LA birojā. Sacīkstēm nolemts iegādāties jaunu šauteni.

DV nama dārza izdaiļošanu šogad bez atlīdzības veicis rev. kom. prdis Edm. Ozols. Valde E. Ozolam izsaka pateicību par padarīto lietpratīgo darbu.

TORONTO

● Pagājušā trešdienā no Anglijas Kanādā iebraucis prāvests B. Fedders. Prāvests apmetīsies uz pastāvīgu dzīvi savas meitas ģimenē Toronto.

● Toronto latviešu baptistu draudzes māc. R. Ekšteins un delagāti, kas pārstāv draudzi un tās organizācijas, — P. Geistauts, J. Arājs, G. Statkus, R. Statkus, M. Mundeciema, G. Sproģe, I. Sproģe, M. Ekšteine, M. Ekšteins un B. Ekšteine šajā nedēļas nogalē izbrauc uz Bukskauntiju. Lielā latviešu baptistu sanāksme Pensilvenijā ilgs no 29. jūnija līdz 5. jūlijam.

KĀRLIS VASARĀJS

beidzis Toronto universitātes Inženieru fakultāti ar būvinženiera gradu. Studiju laikā bija Inženieru fakultātes vecāko kursu prezidents. Vasarājs pieder pie korporācijas Latvia saimes un ir Kappa Sigma Fraternity loceklis. Iestājies darbā pie Shell Oil Co.

● A. Eglīša pirmizrādei Toronto rezervētās ieejas kartes jāizņem līdz 2. jūlijam. Neizņemtās ieejas kartes pēc 2. jūlija pārdos.

● Sidrabenes nometnes vadība paziņo, ka nometnes bērnudārzam pieteikti jau 40 mazo bērnu, tādēļ jūlija mēnesī jaunus nometņotājus bērnudārzā vairs nevar uzņemt. Nometnē pašlaik reģistrēti 190 bērnu.

Ārstu pārbaude Sidrabenes nometņotājiem notiks pie Dr. S. Užānes un Dr. P. Bārdiņa parastajā pieņemšanas laikā.

● Ap 100 jāņabērnu Līgo svētkus svinēja Toronto latviešu katoļu lauku īpašumā Mežciemā. Līgotājus sagaidīja Jāņa tēvs — Mežciema apsaimniekošanas komitejas pr-ks V. Miklaševics ar Jāņa māti — katoļu vienības pr. P. Zvīdra kundzi. Pie jaunceltā paviljona dega ugunskuri, skanēja mūzika un līgo dziesmas.

Līgošanas prieku mazināja sestdienas rītā notikušais negadījums ar talcinieku S. Locānu, kurš, steidzot pabeigt paviljona jumtu, krita no tā tik nelaimīgi, ka tika pārvests uz Sv. Miķeļa slimnīcu Toronto, kur konstatēti gūžas kaula un pleca lūzumi.

● Mācītājs A. Čops ceturtdien no Rosar bēru nama izvadīja 20 g. v. Līviju Mikelsoni. Nelaiķe dzīvoja Sū St. Marī pilsētā un 24. jūnijā zaudēja dzīvību auto katastrofā Mičigenā.

LONDONA, ONT.

● Londonas un apkārtnes latvieši pulcējās Līgo vakarā Dorčesteras dzirnavu ezera krastā. Ieskaitot viesus no Sav. Valstīm, Kičeneras, Vudstokas un citām vietām, bija sabraukuši ap 200 līgotāju. Sarīkojumu ievadīja A. Asniņa viencēliens „Lētticīgie pieguļnieki", ko uzveda ozola birzs ielokā Londonas Latviešu teātra kopa T. Zandersona režijā, piedaloties Londonas latviešu koŗa grupai L. Lukstes vadībā. Uzvedums noslēdzās, līgotājiem no brīvdabas skatuves izejot skatītāju pulkā, līgojot un izdalot Jāņu zāles. Pēc izrādes vairums tautiešu pulcējās līgot ap lielo kopīgo ugunskuru, citi ap individuāliem mazajiem ugunskuriem kalna nogāzē, kamēr ieradās mūzikanti un sākās deja zālē. Pēdējie līgotāji izklīda, gaismai austot. Ps.

MONTREĀLA

● Sv. Pāvila draudzes mācītājs V. Šēfers ar jūliju iet atvaļinājumā un piedalīsies Vispasaules luterāņu apvienības lielajā sanāksmē Helsinkos, Somijā.

● Montreālā laulāti: 15. jūnijā Harijs Whittaker ar Rutu Leitasi.

● Montreālas Latviešu biedrība jūnija sākumā sveica Latviešu skolas 7. kl. absolventus: Honoriju Boreiko, Austru Brāzmu, Intu Dreijeri, Dagmāru Poruku un Ievu Vecziediņu ar dzīvā vārda un rakstu veltēm; brīvbiļetes uz Anšl. Eglīša lugas „Kazanovas mētelis" viesizrādi.

Starpbrīdī Montreālas Latviešu b-bas priekšnieks Em. Mazutis katram absolventam pasniedza Anšl. Eglīša grāmatu „Pansija pilī". Nākošie latviešu ģimnazijas audzēkņi varēja tādējādi salīdzināt divus dažādus viena šīsdienas raksturīgākā autora darbus, pirmo — drāmatiskās mākslas, otru — prozas nozarē.

LATVISKĀS KULTŪRAS LABAD

Aizvadīto sezonu Toronto latviešu koncertapvienība neapšaubāmi var ieskatīt par sekmīgu. Vispirms jau tīri mūzikāli: Norma Auziņa, Ronalds Leonards, Artūrs Ozoliņš, Rita Dzilna – Zaprauska un Dziesmu Vairogs pilnam attaisnoja savu vārdu skanīgumu. Otrkārt: abonentu skaits ievērojami pārsniedza iepriekšējā gada skaitu, tā reizē pierādot koncertapvienības pastāvēšanas vajadzību un lietderību. Šī vajadzība un lietderība nav vienpusēja, kādēļ šāds pierādījums varēja rasties. No vienas puses — abonentiem, klausītājiem, iespējams dzirdēt labas kvalitātes latviešu mākslinieku koncertus, pie tam, salīdzinot ar parastām kanadiešu koncertu cenām, par ļoti zemu maksu: $ 5.00 par četriem koncertiem, skolēniem un studentiem puscena. No otras puses rīkotāji māksliniekiem spēj maksāt pieklājīgu honorāru, līdz ar ko iespējama lielāka mākslinieku izlase, neatkarīgi no viņiem mērojamā ceļa garuma, un celt koncertu kvalitāti.

Kā pilnīgs jaunums Toronto latviešu koncertapvienības darbībā bija pag. rudenī sarīkotais jaukta koŗa Dziesmu Vairogs koncerts. Šo pagājušās sezonas jaunumu koncertapvienības valde nu ir iecerējusi iezīmēt kā kādas tradicijas sākumu. Tā 1963.–1964. g. sezonas koncertu serijā ietilpinot atkal vienu viesu koŗa koncertu. Šoreiz dziedoņi ir vīru koris „Daugavieši" no Čikāgas.

Tagadējos apstākļos, kad lielo attālumu dēļ nav iespējams noklausīties koŗus visos latviešu centros, ir visai pārgalvīgi kādu kori apzīmēt par labāko, taču droši var sacīt, ka Daugavieši ar saviem 45 vīriem pieder pie labākiem latviešu vīru koŗiem. Tas izveidojies no vīru dubultkvarteta un 10 gados izaudzis un nobriedis par spēcīgu ansambli, kuŗa stabilitāte sakņojusies regulārā darbībā. Koris devis daudz patstāvīgu koncertu kā Čikāgā, tā ārpus tās. 1957. gadā tas veltīja veselu programmu Jāņa Norviļa dziesmām, ar kurām viesojies arī Milvokos un Kalamazū. Koŗa diriģents ir Ernests Kupcis.

Daudz lasīts presē Antoninas Vaivodes vārds. Kaut gan viņa ieguvusi lielu popularitāti Sav. Valstīs, Kanadā tā vēl nekad nav dziedājusi. Kādreizējais „Jaunāko Ziņu" mūzikas kritiķis E. Brusubārda pirms divi gadiem rakstīja, ka Vaivode starp latvju prominentām koncertdziedātājām ieņemot pirmo vietu ar savu trīs oktāvas plašu balss diapazonu. Arī citi mūzikas recenzenti apliecinājuši Vaivodes mūzikālos dotumus un skatuves šarmu, viņu raksturojot kā apdāvinātu operdziedātāju. Torontiešiem pašiem šo dziedoni būs iespējams dzirdēt 10. oktobrī, kad Pirmās Unitāriešu baznīcas auditorijā tā sniegs patstāvīgu koncertu, reizē atklājot koncertapvienības nākamās sezonas koncertu seriju.

Reti kādu instrumentālistu latvieši tik vienlīdz labi iecienījuši kā mūzikas speciālistu, tā laju aprindās, kā māsas Ingridu un Karinu Gūtbergas. Laikam nebūs arī latviešu instrumentālistu, kas starptautiskā presē būtu guvuši tik cildinošas atsauksmes kā viņas. Sakarā ar daudzkārtēji izteiktu klausītāju vēlēšanos, Koncertapvienības valde sezonas otram koncertam 14. novembrī izraudzījusi abas šīs Eiropā un Ziemeļamerikā labi pazīstamās duopianistes. Viņu kopīgo koncertu skaits sniedzas simtos, un redzamākie latviešu un cittautu komponisti viņām veltījuši īpaši rakstītas kompozicijas. Abas mākslinieces ieguvušas doktora gradus Bostonas universitātē, kur šobrīd ieņem redzamu vietu mācības spēku saimē.

Pēc skaita ceturtā koncertā Toronto debitēs vijolnieks Imants Gleške ar dzīvesbiedri koloratūrsoprānu Liliju Gleški. I. Gleške mācījies pie prof. Norīša Latvijas Valsts konservātorijā, pie prof. Preisiga Vācijā un ilggadīgā Toskanīnī koncertmeistara M. Mišakova Savienotajās Valstīs. Blakus tekošam darbam simfoniskos orķestros — Rīgas radiofonā un tagad Indiapoles simfoniskā — I. G. daudzkārt uzstājies kā solists. Izcilus atzinības vārdus savā recenzijā par Gleškes koncertu pag. gadā Klīvlendā rakstīja J. Kalnietis, uzsveŗot mākslinieka spožo techniku un iejūtīgo mūzicēšanu. Minētajā koncertā Gleške atskaņojis T. Ķeniņa Sonātu vijolei un klavierēm, pie kuŗas technisko grūtību dēļ neviens cits latviešu vijolnieks nav klāt ķēries, kaut gan darbs atskaņots ne vien kanadiešu koncertos, radiofonā, bet uzņemts to nedaudzo darbu vidū, ko Kanadas komponistu līga izsūta uz ārzemēm internacionālai reprezentācijai.

Lilija Gleške — koloratūrsoprāns — mācījusies kā konservātorijā, tā drāmatiskos kursos. Amerikas latviešu sabiedrībā pašreiz sevišķu ievērību viņa guvusi ar savu tautisko uzvedumu „Latviešu senās kāzu paražas", kas rādīts arī televīzijā. Šis uzvedums uzņemts arī 3 vispārējo dziesmu svētku ASV sarīkojumu programmā Klīvlendā. Viņas speciālitāte ir tautas dziesmu dziedāšana, ar kuŗu tā reprezentēsies arī Toronto koncertā. Par viņu jau minētajā J. Kalnieša recenzijā „Laikā" bija lasāms: „Lieliska interpretācija. Paraugs, kā jādzied tautas dziesma, ar kādu rūpību un pietāti jāapmīļo šī mazā pērlīte."

Toronto latviešu koncertapvienības valde, kuŗas priekšsēdis ir prof. Tālivaldis Ķeniņš, cer, ka pagājušā gadā Toronto latviešu sabiedrības un klausītāju dāvātā uzticība tai nezudīs arī nākamajā sezonā, un līdz abonementa kartes iegādāties jau tagad, un tādējādi atvieglināt valdes darbību. Kartes dabūjamas pie organizāciju pārstāvjiem un koncertapvienības valdes locekļiem. Pasūtinājumi pa pastu adresējami: Mrs. H. Pāvuls, 149 Helleybury Dr., Scarborough, Ont.

A. P.

JAUNIEŠI LĪGO

Ap 80 jauniešu pagājušā nedēļas nogalē pulcējās Glen Echo Lodge Muskokā, lai piedalītos LNJAK rīkotajās Jāņu svinībās.

Jaunatnes darbinieks Laimonis Spožais no ASV saistīgā stāstījumā iepazīstināja jaunos līgotājus ar Jāņu nakts mistikas seno izcelsmi un parašām. Pēc tam jāņabērni lauza ozolzarus un plūca Jāņu zāles vainagu darināšanai. Kamēr meitenes vija krāšņo Jāņu rotu, visi kopīgi mācījās līgo dziesmas. To bija ap 100, sešās dažādās meldijās, dažas no tām senlaicīgas un reti dzirdētas.

T. Ķikauka no Hamiltonas diezgan sekmīgi savā puszinātniskā referātā pierādīja, ka „gleznot var katrs". Asprātīgie argumenti radīja daudz jautrības. Jaunatnes pulciņš Lāpa bija sagatavojis mazu priekšnesumu.

Pie Jāņu ugunskura dziesmās un dejās, tautiskās un modernās, prieki ievilkās gandrīz līdz rīta gaismai. Apmešanos, Jāņu sieru un pārējo cienastu līgotājiem gādāja Glen Echo Lodge vadība.

Otro dienu pavadīja dažādās sporta spēlēs, noskatījās arī filmas Mana Latvija, Price of Freedom, Red Cell u. c. Skatītāji iztirzāja filmu saturu un piemērotību kanadiešu resp. amerikāņu skatītājiem. Lielais vairums jāņabērnu bija no Toronto, daži arī no Ročestras, Bafalo, Londonas, Hamiltonas un Niagaras.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 465-1169,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798. Montreal P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel. HO 3-2667

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0268

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā jaunās telpās —
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 12—8 vakarā un sestdienās no plkst. 12—5 p. p.

Pretkomūnisma cīnītāji runās Londonā, Ont., un Toronto

Rons Gostiks un Eriks Butlers, pēdējais no Austrālijas, apceļo Kanadu ar priekšlasījumiem. Abi ir nešaubīgi komūnisma ienaidnieki un savos priekšlasījumos iztirzā vispārējus politiskus jautājumus, kas saistās ar komūnisma draudiem un viņu aktīvitāti.

Priekšlasījumi notiks: Londonā, Ont., piektdien, 28. jūnijā, pl. 8 vak., Room 113 of the YMCA Wellington un Queen ielu krustojumā; Toronto —sestdien, 29. jūnijā, pl. 2 p. p. Hunting Room on the Mezzanine Floor King Edward Hotel, un otra lekcija sestdien, 29. jūnijā, pl. 7 vak. tajās pašās telpās.

Rons Gostiks ir Canadian Intelligence Service izdevējs un redaktors un liels latviešu draugs.

MARTAS TŪTERES MŪZIKAS STUDIJAS

audzēkne Arija Jākobsone nolikusi ļoti sekmīgi (First Class Honor) 10. grada pārbaudījumu klavieŗu spēlē pie Toronto Karaliskās konservātorijas. Topošā pianiste gatavojas konservātorijas diploma iegūšanai.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI? Vai esat nokārtojuši abonementu?

Annas Brigaderes piemiņas vakaru 20. jūnijā sarīkoja Latviešu preses biedrības Kanadas kopa. Sarīkojumā piedalījās (attēlā no kreisās): Ž. Zentiņš, A. Rasa, A. Zemdega, B. Senkēviča, N. Gubiņa, T. Krūka, I. Gubiņa, O. Kļavenieks un A. Bencone. (foto JAK)

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

29. jūn. līdz 7. jūl. — Kanadas latviešu skautu un gaidu „Lielā Nometne".

5. jūlijā, pl. 7,30 — Anšlava Eglīša viesizrāde „Cilvēks grib spēlēt" Royal Ont. mūzeja telpās.

20. jūlijā Saulainē — Londonas teātŗa izrāde.

4. augustā Saulainē — Bērnu svētki.

21. septembrī — plkst. 7,30 vak., DVT Kanadā izrādīs T. Zeltiņa Vīna raugs Karaliskā Ontario mūzeja zālē.

28. septembrī — Unitarian baznīcas auditorijā, St. Clair Ave. W., Ksenijas Brantes koncerts.

28. septembrī — Latviešu strēlnieku biedrības biedru vakars ar Dr. A. Freiberga priekšlasījumu DV namā.

10. oktobrī — First Unitarian baznīcas zālē Antonina Vaivode (kontralts) T. L. Koncertapvienības koncerts.

12. oktobrī — ALT Bostonas ansambļa viesizrāde Eaton auditorijā.

19. oktobrī — Jaunās Gaitas ceturtais kokteilis Sv. Andreja baznīcas zālē.

25. oktobrī — inženieŗu un techniķu balle Park Plaza Hotelī, Empress zālē.

26. oktobrī — TLTA Sestdienas ģimnazijas 10 g. atceres vakars plkst. 7,30 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās.

2. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. DVT nod. sarīkojums.

9. novembrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Eaton Auditorium.

14. novembrī — First Unitarian baznīcas zālē Ingrida un Karina Gutbergs (divas klavieres) T. L. Koncertapvienības koncerts.

16. novembrī — plkst. 8 vakarā Massey Hall Latvijas valsts svētku atceres sarīkojums.

NIAGARA

29./30. jūnijā — 10. Draudzības un jaunatnes dienas Niagarā.

SV. KATARĪNES

14. septembrī — Sv. Katarīnes Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

HAMILTONA

28. septembrī — Miķeļa tirgus HLB namā.

5. oktobrī — HLB gada svētki.

19. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki.

16. novembrī — Valsts svētku sarīkojums.

ANŠLAVA EG
CILVĒKS G
pirmizrāde Toronto š. g. 5. jūlijā,
mūzeja zālē. R
Dekorācijas darinājusi
ATKĀRTOJU
8. jūlijā, plkst. 7,30 vaka
Ieejas kartes atkārtojuma izrādei dabūjam
stundu pirms izrādes pie kases.
MONTREĀLĀ 9. jūlijā, be

IESVĒTĪBĀM — Ļoti lielā šķirņu izvēlē augs
svaigi grieztas rozes, neļķes
DĀVANĀM: Bagātīgs latvisku izstrādājumu
dzintara rotas lietu klāsts.
LOTUS PUĶU V
802 Bathurst ielā, pie
tel.: LE 3-3884,
KANADAS DAIĻAMATNIEI
SALONS.
Mēs pieņemam telefoniskus
piegādājam mājās. Laipni lū
mus iesvētībām nod
LOTUS

AUSTRA ŠMI
DĀMU FRIZIEŖSALON
737 Bloor St., W., pie Grace, Toront

VENUS PUĶU V
• Zied
sakārt
vajad
• Latviešu ke
• Ādas izstrād
231 Roncesvalle
LE 4-4645; LE

A. EGLĪTIS —
RADIO un TELEVĪZIJAS veikal
Ierīko TV antenas. Atvērts no pl. 1 līdz 9
no pl. 1 līdz 6 vakarā.
● IZĪRĒ TV par $ 8,- MĒNES
161A Roncesvalles Ave., Toronto,

S.&G TIRE S
459 Roncesvalles Ave
Tel.: LE 4 660
● Pārdod Firestone, Dunlop un
kās kvalitātes riepas.
● Mēs vulkānizējam un atjauno
Zemas cenas. Elektroniska riteņu balansēšan
Runājam zviedriski un krieviski. Atvērts n
piektdienai līdz plkst. 8 vakarā, sestdienās lī

Zeltkalis A. ĶIV
VALUPE
Gatavo un labo visu, kan
19 Pretoria Ave., T
HO 3-10
PIEPRASIET KA

PĀRSŪTĀM NAUDU
uz
LATVIJU
US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-.
Pārējām
Sūtījum
Saņemšan
DV SAI
123
TORO
C A

LATVIJAS
AMERIKĀ
MO
SPI
TO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA
IESPIEDUMDARBU PASŪ
● LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGU
● VIZĪTKARTES,
● DOKUMENTUS BIEDRĪBU
KONCERTU PROGRAMMAS,
● SARĪKOJUMU BIĻETES,
● PLAKĀTUS, DZIESMU L
● GRĀMATAS un ŽURN
● VĒSTUĻU VEIDLAPA
u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, T
ONT., CANADA. TE
Pasūtinājumus lūdzam nodo

Dzīve Savienotās Valstīs

AR LOTERIJU PIE ĪPAŠUMA

Jau vairākus gadus Ņujorkas organizācijas, bet it sevišķi draudzes domā par nekustama īpašuma iegādi, kas tagad, pēc Baltijas brīvības nama slēgšanas, kļuvis sevišķi svarīgs. Labākie panākumi ir latviešu draudzēm, kur radīti nekustama īpašuma iegādes fondi. Ņujorkas latviešu katoļu draudzei ar maija izlozi līdzekļi pieauguši par gandrīz 5000 dolaru, paredzot, ka pērkamais īpašums varētu būt Longailendā. Šinī rajonā īpašumu iecerējis arī Ņujorkas latviešu luterāņu draudzes Longailendas rajons, kur dzīvo Ņujorkas latviešu turīgākie ļaudis. Šeit līdzekļus vāc ziedojumu ceļā, un tie sazīmēti pāri par 30.000 dolaru.

Līdzekļu ziņā tikpat tālu ticis arī Bronksas rajons, tikai šeit līdzekļu vākšanai jāizlieto daudzi un dažādi pasākumi. Te dzīvo mazāk turīgi latvieši, no kuriem liela daļa pieskaitāma vecākai paaudzei. Viņu parastākā nodarbošanās ir namzinis, kam gan ir brīvs dzīvoklis, bet ne karaliska atlīdzība. Daļa strādā pie būvēm, bet nav būvuzņēmēji, citi nodarbināti bankās, birojos un ir techniski zīmētāji, bet ir arī strādnieki uzņēmumos. Neviens nevar lepoties ar lieliem ienākumiem, un tāpēc nekustama īpašuma komitejai jāatrod veidi, kā, katram piedaloties ar maz līdzekļiem, savāktu iespējami lielāku kopsummu. Jāatzīmē arī draudzes locekļu lielā atsaucība, kur šinī rajonā gandrīz nav tāda, kas nebūtu piedalījies īpašuma iegādes sekmēšanā ar darbu vai līdzekļiem, sākot ar dažiem dolariem un beidzot ar vairākiem simtiem.

Līdzekļu vākšanu sāka pirms diviem gadiem ar ziedojumu vākšanu, kur piedalījās vairāki desmiti talcinieku, apstaigājot draudzes locekļus. Daži deva simtus, citi desmitus, vēl citi paturēja sīknaudas krāšanas grāmatiņas, soloties tur krāt „daimus un kvartus", bet bija arī tādi, kas atteica. Pagājušo gadu vairākus tūkstošus atlikuma deva sarīkojumi: Miķeļa tirgus un Vašingtonas - Ņujorkas apvienotā ansambļa teātra izrāde Ņujorkā. Šogad arī paredzēts Miķeļa tirgus, bet kā jaunums ASV tik ļoti populārā izloze ar nedaudziem vērtīgiem laimestiem, bet lielu lētu ložu skaitu. Lozes cena 50 centu, galvenais laimests 1964. gada Volkswagen 1700 dolaru vērtībā. Bez tam nerūsējoša tērauda virtuves piederumu komplekts, veidots pēc modernām atziņām ar jaunākiem uzlabojumiem, 300 dolaru vērtībā, radio aparāts 65 dolaru vērtībā un citi laimesti. Izloze Miķeļa tirgū 29. septembrī.

Kaut arī ložu pārdošana latviešiem gandrīz nav vēl sākusies, jau tagad pārdotas vai rezervētas pāri par 6000 ložu. Ložu pārdošanā un izplatīšanā radušās jaunas idejas ne vien komitejas locekļiem, bet arī draudzes locekļiem. Nodibinājies Valentīnas avēnijas latviešu klubs ar Nik. Kalniņa, P. Zālīša, O. Ciekura, K. Pētersona un Fr. Kurata ģimenēm. Šīs ģimenes atteikušās no vārda dienu svinībām un dāvanām, attiecīgo summu iemaksājot speciālā fondā, par ko iegādāsies loterijas biļetes Bronksas īpašumam. Dažas ģimenes dāvanu vietā nodomājušas sūtīt draugiem loterijas lozes. Kāda ģimene nodomājusi katru nedēļu nolikt dolaru lozēm, kas līdz izlozes dienai dotu 3 grāmatiņas pa 10 lozēm. Kāda latviešu namamāte, kas agrāk nekad šādas lozes nav pirkusi, šoreiz solījusies iegādāties vismaz 1 grāmatiņu. Viņai gan Tautas vāgi nevagot, jo mašīna jau esot, to varot laimēt kāds cits, bet viņa labprāt vēlētos modernos virtuves piederumus.

Bronksas rajona draudzes locekļos ir manāma izpratne, ka īpašums ir nepieciešams un līdzekļi kaut kādā veidā jārod. Loterija ikvienam latvietim ir pa spēkam, tanī var iesaistīt arī amerikāņu darba biedrus, jo tā dod izredzes kaut ko laimēt vai vismaz ziņu, ka piedalījies kādā labā darbā.

vi.

O. KROLLA
JAUNĀ ADRESE:
12 Harrison St., Oak Park, Illinois, USA.
Tel.: 383-6978.

ČIKĀGAS IMPRESIJAS

Klāt skaistā vasara. Un skaista tā ir galvenokārt tāpēc, ka lielā daļa čikāgiešu šinī laikā ņem atvaļinājumu. Kad pienāk visu gadu gaidītās pāris nedēļas, vasarnieki trakā steigā metas ratos un — aiziet! Ne vairs uz Floridu, to var ziemā — bet uz Viskonsinas ziemeļiem, Minesotas mežiem un ezeriem, vai tālo, skaisto Kaliforniju, kur jau no sākuma apmetušies uz dzīvi tikai paši prātīgākie — ar Anšlavu Eglīti un Jāni Klīdzēju priekšgalā. Protams, lielākai Čikāgas latviešu daļai Kalifornija joprojām ir tāls sapnis. Tādi šogad plāno pavērzīties tikai drusku pāri Misisipi upei, teiksim, pasirot pa Kolorado kalniem un aizām. Bet lielākais vasarnieku bars gāzīsies prom uz Viskonsinas ziemeļiem, kur tumšzili ezeri un skuju koku meži, kur zivis piekožoties pat pie kājas īkšķa, ja to neuzmanīgā kārtā iemērc ūdenī (vismaz tā stāsta zinātāji nezinātājiem!). Čikāgas roveri un skauti šogad dosies kanū sirojumā pa kādu Minesotas ezeru ceļu, ar vairāku dienu apmetni mazā saliņā ezera vidū. Sekojot tradicijai, „lielie" ņem līdzi 2 jaunus dižskautus, lai tos pienācīgi apmācītu meža mākās. Čikāgas roveri šo tradiciju piekopj jau vairākus gadus, un tā radušās visādas blakus tradicijas, kā piem., pēcpusdienas tēja. Izdarībā var piedalīties tikai puiši, tērpušies kā nākas resp. kakla saitēm un spodrinātiem zābakiem. Kaut arī pārējais laiks būtu pavadīts tikai peldbiksītēs! Nolūks — lai neaizmirstas sabiedriskās dzīves noteikumi, jo roveru vidū ir vairāki sabiedriskie un jaunatnes organizāciju darbinieki ar Jāni Plūmi un brāļiem Ošiem priekšgalā.

☆

Čikāgas Latviešu biedrības Jāņu sarīkojumu, kaut gan laiks bija pavēss, apmeklēja ap 450 tautiešu. Tas notika pie jauka ezeriņa, netālu no Antiochas pilsētiņas. Lai gan šogad neredzēja vairumu parasto līgotāju, kuri bija izklīduši pa citiem Jāņu zāļu aplokiem, toties vēroja daudzas jaunas sejas no Milvokiem un Čikāgas apkaimes. Bija dejošana pie Egona Jansona kapellas mūzikas, Jāņuguns un dziesmu karš, kuru vadīja Augusts Vanags, Viktors Vīksniņš, Arnis Ziemelis, un citi, pārmaiņus.

Dāmu pulks nepalika iepakaļ un vīrus apveltīja ar itin asprātīgiem pantiem. Vakars patika visiem. Patīkami, ka šogad lielāku katastrofu nebija un visi Jāņu bērni pēc patīkami pavadīta vakara atgriezās mājās veseliem kauliem.

Ne tik labi klājās „dzelmeniešiem" Krīgera farmā, kur negants suns vispirms sakoda kādu meiteni, drusku vēlāk — pazīstamo jaunatnes darbinieku un novusistu Gundaru Osi. Par pārējām čikāgiešu līgošanas vietām, un tādu bija ap divdesmit, ziņu nav. Šķiet, ka šogad neviens Kadiljaks nav iebraukts upē, nekādas lielākas ļaužu grupas nav peldējušās ezerā viesību tērpos, un nav arī ziņu, ka kaut kur Jāņi vēl turpinātos pašlaik.

Beidzot, arī čikāgiešiem radīsies izdevība redzēt „dzīvu" Anšlavu Eglīti, kurš vējainā pilsētā ieradīsies 20. jūlijā. Lieki teikt, ka visi šo brīdi gaida. Labs rakstnieks, apdāvināts publicists un asprātīgs dzīves vērotājs Anšl. Eglītis arī pats varēs ko gūt no čigākiešem. Kaut pāris pamatīgus tipus nākamam romānam!

VIŅŠ VĒLĒJĀS REDZĒT ĢIMENI

Kopš 1947. gada, kad viņš ieradās Čikāgā no Vācijas, lietuvietis Stasis Juska neatlaidīgi pūlējās dabūt izceļošanas vīzu savai 55 g. vecai sievai Genevēvai, 27 g. vecai meitai Aldonai un 30 g. vecam dēlam Jonasam komūnistu okupētā Lietuvā.

Viņš rakstīja vēstules prezidentiem Trūmenam, Eizenhaueram un Kenedijam. Viņš lūdza palīdzību viceprezidentiem Niksonam, Džonsonam un valsts departamentam. Bez panākumiem.

Kad 1960. gadā Sav. Valstīs viesojās Ņikita Chruščevs, krievu krievu valodu labi pārvaldošais lietuvietis lūdza personīgi Kremļa caru iestāties par viņa ģimenes izlaišanu no Lietuvas. Bez sekmēm.

20. jūnija rītā 57 g. veco Stasi Jusku Čikāgas policija atrada nošāvušos paša automobilī.

Im. B.

ELIZABETE, N. J.

◎ DV Ņudžersijas apvienība rīko biedru un ģimenes locekļu sabraukumu Pēteru - Pāvilu svinēšanu 29. jūnijā, plkst. 3 p. p. apvienības biedra Bruno Bubeļa mājā, Ridge Road, Homestead, West Orange, N. J. Groziņi, paklāji un salokāmi krēsli ņemami līdz, jo svinības paredzētas dārzā, varēs izmantot arī telpas. Tai pašā vietā un laikā notiks mājastēva B. Bubeļa gleznu skate. Valde lūdz apvienības biedrus un viņu ģimenes locekļus apmeklēt šo sarīkojumu kuplā skaitā.

V. N.

Jaunās paaudzes skatuves mākslinieece Maija Cukura izpelnījusies ievērību Anšl. Eglīša lugā „Cilvēks grib spēlēt".

AMERIKAS LATVIEŠU JAUNATNES APVIENĪBAS (ALJA) KURSI DETROITĀ

Sestdien, 22., un svētdien, 23. jūnijā, Detroitā notika ALJAs Vidienes apgabala pulciņu darbības kursi.

Pēc dalībnieku reģistrēšanās un kursu atklāšanas sestdien par ALJAs mērķiem un vispārējo darbību runāja ALJAs valdes priekšsēdis I. Bērziņš, sekoja Detroitas Tervetes (34.) skautu vienības priekšnieka roveŗu virsaiša F. Sīpola referāts Latviešu jaunietis trimdā.

Pēcpusdienas referāti bija tieši konstruktīvi norādījumi par pulciņu organizēšanu: Kā veidot pulciņus — referēja Ģ. Kaugars, un ALJAs sekretārs Ann Arboras stud. J. Upatnieks — Pulciņu turpmākais darbs.

Tā kā kursi notika pasā Jāņu laikā, mākslin. Lilijas Gleškes referāts Gatavošanās Jāņiem noslēdza pirmo darba dienu, jo vakarā kursu dalībnieki līgoja Detroitas DV un LAD rīkotajā Jāņu vakarā.

Svētdien K. Zobs (Indianapole) referēja par Latviešu jaunatnes darbu Eiropā.

Kopīgais dalībnieku skaits kursu pirmajā dienā, ieskaitot lektorus, bija 27.

Kursu noorganizēšanu uz vietas bija veikuši J. Upatnieks (Ann Arbor), A. Ozols (Detroitas ALJAs pārstāvis) un Ann Arboras latviešu studentu pulciņa vadītāja Gundega Saulīte, kuras vecāku mājā kursi arī norisa.

Pēc kursu noslēguma, pošoties atceļam uz savām dzīvesvietām, latviešu tautas cerība — mūsu jaunatnes rosīgākā daļa — šķīrās ar atziņu, ka īsajās divās dienās no lektoriem un pašu pārrunās gūts daudz vērtīga un rosinoša jaunatnes pulciņu nākotnes darbam.

PIRMĀ VIEŠŅA

Lai gan līdz Dziesmu svētkiem vairāk kā divi mēneši, pirmā svētku apmeklētāja Klīvlendā jau ieradusies no tālās Austrālijas. Tā ir Gaida Grasa no Kanberras. Paņēmusi no darba vairāku mēnešu garu atvaļinājumu, galvenais, lai apmeklētu lielos tautas svētkus. Ceļā pavadījusi vairāk kā divdesmit stundas, ieskaitot atpūtas brītiņu pie Havajas zilajiem ūdeņiem. G. Grasa nodomājusi apmeklēt radus un draugus arī Toronto un Ņujorkā.

Mūsu sarunas ievirzās par tautiešu dzīvi Austrālijā, Amerikā un citur. Priecājas, ka latvieši visur protot labi iekārtoties un dzīvojot labāk nekā iezemieši, izņemot tās ģimenes, kuras piemeklējusi kāda nelaime vai slimība. Viņa pati strādājot Kanberras universitātes administrācijā, bet vīrs — inženieris celtniecības darbā. Meita Inta jau ieguvusi skolotājas tiesības un stājusies darbā. Runājot par gaidāmiem Dziesmu svētkiem, tālās viešņas acis sirsnīgi iemirdzas. Viņa izsaka vēlēšanos apmeklēt visus svētku sarīkojumus, jo svešniecības ceļos nekad neesot bijis izdevības piedzīvot tik lielu tautiešu pieplūdumu vienā vietā, kā tas šoreiz būs Klīvlendā. Klīvlendā viņa jau paspējusi apmeklēt dažus sarīkojumus: Aizvesto piemiņas dienu un Līgo vakaru. Žēlojas, ka nepaspējusi redzēt Anšlava Eglīša lugu Cilvēks grib spēlēt, jo Klīvlendā ieradusies par vēlu. G. Grasa ir ar lielām sabiedriskām un literārām interesēm un par visu runā dzīvi un aizrautīgi. Par meitas ierašanos bezgala priecīga Pētera Blūma ģimene, jo svešums viņus šķīris gandrīz jau 15 gadus.

„Kad Dziesmu svētki būs izskanējuši, posīšos atpakaļ ceļam uz dienvidpuslodi pie savas ģimenes. Kad aizbraukšu mājās, te vēl būs vasara, tur ziemas vēsums, bet sildīšos ar to sirds siltumu, ko būšu paņēmusi līdz no vecākiem, māsas ģimenes un no tā, ko lielajos svētkos būs sniegusi man latviešu dziesma un tautiešu sirdis," nobeidza mūsu sarunu tālā viešņa.

J. E.

Gaida Grasa.

Līgo svētki Ņujorkas draudzes un K.I.A. nometnē

Vieni no skaistākajiem Līgo svētkiem arvien ir Ņujorkas draudzes nometnē, kur pulcējas daudzi mūsu sabiedriskie darbinieki un citi viesi.

Šie Jāņi izcēlās ar to, ka pirms kopīgā mielasta draudzes dāmu komitejas priekšniece E. Druva humoristiskā uzrunā atklāja svinības ar īsu, bet jauku pavasarīgu koncertu, kurā piedalījās mākslinieki: S. Prince un J. Klīmanis ar dziesmām un duetiem A. Dzirkales klavieŗu pavadījumā, bet M. Piekalnīte dziedāšanas vietā klausītājus smīdināja ar deklamācijām. Krēslai laižoties pāri Katskiļļu kalnu galotnēm, sākās liela līgošana un aplīgošanās pie spožā ugunskura, starp puišiem un meitām. Pēc „miera salīgšanas" cītīgākie līgotāji devās aplīgot tuvākos kaimiņus Rotu. Abās nometnēs visi Jāņi un pat Jāņu dēli tika apveltīti ar vainagiem. Netrūka arī īstā Jāņu siera un alus muciņu.

Nākošā rītā notika jauks dievkalpojums draudzes brīvdabas baznīcā, kurā vētrunu teica māc. O. Gulbis. Tikai pēcpusdienas stundās pēc labas atpūtas daudzie viesi devās atceļā uz Ņujorku un tās apārtni.

Mūsu populārajiem fotografiem J. Princim un J. Rozītim bija liela noraušanās, filmējot un fotografējot visu Jāņu svētku norisi.

Alise Cenne.

Latviešu strēlnieku traģēdija

Pirmā pasaules kaŗā pēc frontes sabrukuma un Rīgas atdošanas vāciešiem 1917. g. septembrī daudzi latviešu strēlnieki aizklīda uz Krieviju. Tur komūnisti viņus izmantoja, raidot cīņās pret baltgvardiem Krievijas dienvidos. Šajās cīņās daudzi strēlnieki krita, sevišķi kaujās pie Perikopiem. Bet ne vien kaujās strēlnieki nolikuši savas galvas.

Ņujorkas krievu laikrakstā „Novoje Ruskoje Slovo" V. Viripajevs kādā rakstā pastāsta par tā saucamās Tautas armijas cīņām, kuŗu dalībnieks viņš bijis. Šī armija saformējusies Samarā cīņai pret maršalu Tuchačevski, un tanī bijuši galvenokārt jaunie praporščiki un skolnieki. To vadījis „varonīgākais no varonīgajiem" apakšpalkavnieks Kapels. Viņš ar šo armiju uzbrucis Kazaņai un ar kādu čechu pulka palīdzību to ieņēmis 1918. gada 7. augustā. Tautas armija tur ieguvusi visu Krievijas zelta fondu, daudz kaŗa materiālu un saņēmusi arī daudz gūstekņu. Starp tiem bijuši arī 350 latviešu strēlnieki no 5. pulka (Zemgales). Tie visi pēc lauku kaŗa tiesas sprieduma nošauti. Autors ne vārda nemin, kas noticis ar pārējiem gūstekņiem — sarkanarmiešiem. Jādomā, ka nošauti tikai latvieši vien. Tik liels bijis krievu naids pret latviešu strēlniekiem un arī bailes no viņiem.

Fr. Strazdiņš

ŅUJORKA

◎ Palisādu drāmatiskās kopas viesizrādē 21. jūnijā Bruklīnas mūzikas akadēmijā ap 1.000 skatītāju noskatījās Anšlava Eglīša komēdiju 3 cēlienos Cilvēks grib spēlēt. Visvairāk nodarbinātais cilvēks izrādē bija režisors un tēlotājs Ansis Tipāns, bet arī autors sekoja izrādes raitai gaitai un pēc izrādes apsveicinājās ar cienītājiem.

◎ Jāņu sarīkojumu Ņujorkā bija rīkojusi Latviešu biedrība 21. jūnijā pie pašu mūzikas un līgošanas. Viesus sagaidīja ar alus krūzi un Jāņu sieru, bija zaļumi un Jāņu vainagi. Nākamā biedrības sanāksme būs ģenerālsapulce 19. jūlijā.

◎ Daudz vairāk ņujorkiešu bija devušies uz Jāņu svinēšanu Priedainē, Ņudžersijā. Apmeklētāju skaits te bija ap 2000, kas noskatījās Jāņu uzvedumu ar tautas dejām un līgo dziesmām, pēc tam pavadīja vakaru tautiskā sadzīvē un dejās. Aizņemti bija ne vien ierīkotie papildu galdiņi, bet arī soli un pļavas zāle.

◎ Pēc baptistu dievkalpojuma Manhetenā 22. jūnijā notika Ņujorkas latviešu baptistu draudzes valdes locekļa Ernesta Bonaparta 75 gadu jubilejas svinības. Runās cildināja jubilāra mūža sasniegumus.

I.

ČIKĀGA

◎ No Ciānas ev. - lut. draudzes 1.012 iesvētītiem locekļiem draudzes nodevu pastāvīgi nemaksā 264 draudzes locekļi, ziņo biedrzinis A. Kramēns. Krasā pretstatā nemaksātāju grupai esot tie 79 draudzes locekļi, kas draudzes nodevu labprātīgi pārmaksājot, pat četrkārtīgi. „Bēdīga ir parādība, ka nemaksātāju grupā bieži ieslīd viens no laulātiem draugiem — un tā draudzes sapulcei nākas izskaitīt no draudzes," informē biedrzinis.

◎ Divi dēli un meita, deviņi mazbērni un seši mazmazbērni ir Nātanam Smitam un viņa sievai, kas, kā ziņo Chicago's American, ASV ieradušies 1903. gadā no Latvijas. Jautāti pēc komentāriem, abi atbildējuši: „Saticīga laulība ir to vērta."

◎ Anšlava Eglīša komēdijas Cilvēks grib spēlēt viesizrāde Čikāgā notiks sestdien, 20. jūlijā, plkst. 7,30 v., McCormick Place mazajā teātŗa zālē, Lake Shore un 23. ielas krustojumā. Telpas vēsinātas. Vietas numurētas.

Turneju pavada autors, kuŗa konsultācijā izrāde iestudēta. Tēlotāji: Ansis Tipāns, Maija Cukura, Spodra Zaļuma. Režisors Ansis Tipāns. Dekorātore Veronika Janelsiņa.

Ieeja $ 3,-, $ 2,50 un $ 2,-, skolēnu biļetes $ 1,-. Biļetes iepriekšpārdošanā L. Lapiņa veikalā, 5601 W. Chicago un K. Ķezbera veikalā, 2727 N. Milwaukee, un izrādes vakarā pie kases.

Pieprasītās biļetes jāizņem līdz 18. jūlijam. Pēc minētā datuma biļetes pārdos citiem.

Vietu skaits ierobežots. Lūgums biļetes iegādāties jau laikus.

Izrādi rīko Čikāgas Latviešu biedrība.

DETROITA

◎ Jāņus 22. jūnija vakarā detroitieši šogad svinēja Sandy Ridge šautuves īpašumā. Gadu no gada arvien vairāk sarūkošo jāņotāju pulku šogad atsvaidzināja ALJAs pulciņu darbības kursu dalībnieki un gala rezultātā rīkotāju DV un LAD bažas par „iekrišanu" izrādījās nedibinātas. Visiem Jāņu bērniem tik ļoti patika izvēlētā vieta un vakara norise, ka atzina tos par vai visīstāki izdevušamies Jāņiem.

Jāņu bērnus sagaidīja un ar sieru pacienāja izdarīgā A. Šķirmaneļ Miestiņa darināšanā bija sacentušies Jāņa tēvs Jānis Bērziņš un A. Līgotnis, un aiz pietātes pret abiem meistariem izslāpušie Jāņu bērni slavēdami slavēja abus brūvējumus.

Bija sparīga līgošana un aplīgošanās. Jaunatne griezās dejās un gāja rotaļās, un iesirmā jaunatne spiedās tuvāk ugunskuram, jo nakts bija pavēsa.

LINKOLNA, NEBR.

◎ Juris Silenieks Nebraskas universitātē ieguvis doktora gradu filozofijā. Silenieks pēc BA un MA grada iegūšanas kopš 1957. gada darbojas par profesoru - asistentu Karnegi institūtā Pitsburgā.

◎ Bruno Krūms ieguvis BA gradu mākslā un Andris Klekeris no Omahas BA gradu ķīmijā.

◎ Omahas medicīnisko kolledžu beidzis un ārsta tiesības ieguvis Andris Matisons. Viņš kā internists saistīts Sv. Elizabetes slimnīcā.

◎ Omahas māsu skolu beigušas Lilita Strazdiņa un Lauma Deksne.

◎ Linkolnas vidusskolu beiguši sekojoši jaunieši: Marija Breidaka, Līga Balode, Anna Temmere, Vija Rekte, Herberts Dreziņš un Arnis Cepurnieks.

◎ Linkolnas un latviešu ev. lut. draudzē iesvētīti sekojoši jaunieši: Ērika Zande, Valda Jaunzeme, Elizabete Ozoliņa, Imants Iliško, Mārcis Vietnieks, Andris Upītis, Juris Tontegode, Arvis Cepurnieks un Jānis Upeslācis.

◎ Vidējo Rietumu DV apv. šaušanas sacensībās, kas notika Demoinā ar mazkalibra šautenēm, Linkolnas apv. ieguva otro vietu, kopā piedalījās Andris Sildegs, M. Matulis, G. Dombrovskis un V. Mucenieks. G. Dombrovskis ierindojās kā labākais šāvējs visu dalībnieku vidū, iegūstot savā īpašumā balvu.

V. Z.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

30. jūnijā, plkst. 2 Betlemes baznīcā; plkst. 2 Pirmā luterāņu baznīcā Īstoranžā (N. J.), māc. R. Zariņš.

7. jūlijā, plkst. 9 Bronksas Sv. Toma baznīcā māc. A. Ozols; pl. 2 Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. O. Gulbis; pl. 11 draudzes lauku īpašumā Elka parkā skautu un gaidu nometnes dievkalpojums — māc. R. Zariņš.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St

30. jūnijā, plkst. 10 dievkalpojums ar dievgaldu, māc. A. Rautenšilds.

Mūsu Pestītāja baznīcā, 42? Dawners Place.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Ķirsons, tel. FI 3-2420.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu, plkst. 12 dienā Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda telefons: WA 2-2248. Māc. V. Liventāls.

Katra mēneša beidzamā svētdienā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Redeemer luterāņu baznīcā, 1360 Pauline Blvd., Ann Arborā.

BURLINGAME (Kal.)

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: 8 istabu dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $ 15.000,-, iemaksa $ 1.000,-. Atlikums uz vienu atklātu 10 g. obligāciju.

DANFORTH - COXWELL: Atsevišķa 7 istabu dubultķieģeļu māja, moderna apkure, garāža. Kopīgā cena $ 16.500,-, iemaksa $ 2.000,-.

O'CONNOR DR. - DONLANDS: Atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs, ūdens - eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Kopīgā cena $ 13.500,-.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

Cilvēka gara dziļāko problēmu tulks

PROF. DR. PHILOS. TEODORS CELMS SEPTIŅDESMITGADNIEKS

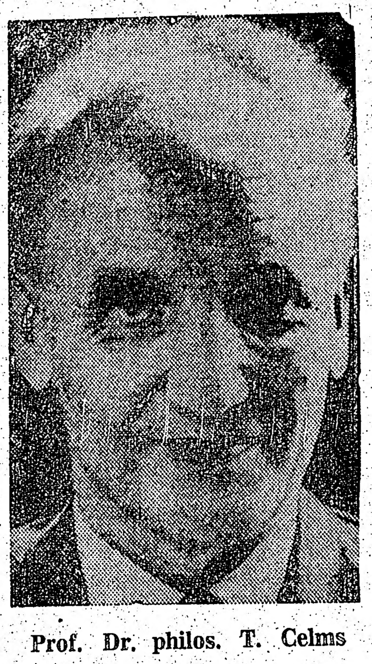

Prof. Dr. philos. T. Celms

Jaunā stila 14. jūnijs pag. gadu simtenī ir zīmīga diena vairāku ievērojamu latviešu intelliģentu dzīvē. 1887. g. 14. jūnijā ir nācis pasaulē mūsu vēstures, kultūras pagātnes un baltu cilšu senvēstures pētnieks, kā arī politiķis un diplomāts — mūsu tagadējais sūtnis ASV prof. Dr. Arnolds Spekke; 1890. g. 14. jūnijā ieraudzījis dienas gaismu mūsu ievērojamais Horatija un citu latiņu (arī dažu grieķu) dzejnieku tulkotājs un labs klasiskās literātūras pazinējs vispārīgi, kas bija arī pazīstams folklorists, mītologs un dažādu vispārīgu mūsu tautasdziesmu jautājumu noskaidrotājs, — prof. Dr. phil. Kārlis Straubergs un beidzot 1893. g. 14. jūnijā dzimis viens no pazīstamākajiem tagadnes latviešu filozofiem — prof. Dr. philos. Teodors Celms. Neesmu gan filozofs, bet tomēr lai būtu atļauts arī kā nefilozofam teikt šai gadījumā kādu vārdu par mīļo kollēgu, ar kuŗu bijis lemts darboties kopā vienā fakultātē mūsu mīļajā Alma Mater Latviensis diezgan ilgus gadus.

Teodora Celma šūpulis ir kārts Latvijas laukos lauksaimnieku ģimenē Ziemeļvidzemē, Pedeles pagastā, netālu no Valkas. Pašmācības ceļā sagatavojies abitūrijai, viņš 1913. g. rudenī nonāk Maskavas universitātē, kur viņš sākumā studē tautsaimniecību, vēlāk filozofiju, psīcholoģiju un labākai psīcholoģijas izpratnei nepieciešamās arī dažas medicīnas nozares. Ap 1920. g. dodas uz Freiburgu, lai turienes universitātē papildinātos savās zināšanās pie pazīstamā vācu filozofa Edmunda Huserla (Husserl 1859-1938., kopš 1916. g. Freiburgā), pie kuŗa iegūst arī filozofijas doktora g r a d u. Kopš 1927. g. Celms ir Latvijas universitātes privātdocents, kopš 1935. g. docents. 1936. g. iegūst arī Latvijas universitātē filozofijas doktora gradu (diemžēl es vairs neatceros, kā saucas viņa disertācija) un laikam tai pašā gadā kļūst par profesoru sistēmatiskai filozofijai. Lasījis lekcijas arī Latvijas Latvijas kaŗaskolā un Tautas universitātē. Kādu laiku viņam bija arī sava privāta filozofijas studija, lasījis daudz publisku lekciju. Visos savos priekšlasījumos Celms izcēlās ar apbrīnojamu savas domas loģisku skaidrību un arī ar māku izteikt un attēlot pašus sarežģītākos procesus un sasniegumus cilvēka intellektuālās darbības laukā viekāršā un saprotamā, tomēr ar lielu daiļrunības talantu apgarotā valodā.

Par filozofijas profesoru Latvijas universitātē Celms sabija vispirms līdz lielinieku ienākšanai 1940. g.vasarā. Tā kā ar tā paša gada rudeni filozofiju vairs universitātē nelasīja, tad Celms pārņēma vācu literātūras vēsturi, ko viņš labi pārzināja. Agrākais tās pārstāvis prof. Nusbergers bija tad jau aizbraucis atpakaļ uz savu dzimteni Šveici un tur arī drīz mira. Taču arī šais savās lekcijās Celms centās uzsvērt vairāk filozofisko pusi literātūras vēstures parādībās, cik tas toreiz bija iespējams. Pēc vācu ienākšanas 1941. g. jūlijā, Celms 1942. g. aprīlī (no 1941. g. rudens līdz 1942. g. aprīlim filoloģijas un filozofijas fakultāte Rīgā de facto nedarbojās) atkal atjaunoja savas lekcijas filozofijā. 1942./43. g. Celms bija filoloģijas un filozofijas fakultātes dekāns. Vācu laikā viņš samērā bieži uzstājās ar publiskām lekcijām. Tās bija visai labi apmeklētas un tām toreizējā paklusajā latviešu intellektuālajā un sabiedriskajā dzīvē bija visai liela nozīme. 1944. g. rudenī jubilārs izceļoja uz Vāciju, kur pēc Latvju enciklopēdijas ziņām tūliņ kļuvis par filozofijas profesoru Getingenā (man gan liekas, ka tikai ar 1945.-46. g. ziemas vai pat tikai ar 1946. g. vasaras semestri). Tur viņš sabija laikam līdz 1949.-50. g. ziemas semestrim, to ieskaitot. 1950. g. izceļoja ar kundzi un meitām Izoldi un Dagmāru, kā arī toreiz vēl mazgadīgo dēlu Pēteri uz ASV, kaut gan viņš par lielāku svētību sev, visai latviešu tautai un starptautiskajai filozofijas zinātnei būtu varējis palikt savā profesora vietā Getingenā. Amerikas savienotajās valstīs viņš par īstu pilnvērtīgu augstskolas mācības spēku nav kļuvis. Šad tad viņš uzstājies ar dažām publiskām lekcijām, bet, šķiet, ka sīkāk nezināmu iemeslu dēļ viņš arī šai ziņā sevišķi rosīgs nav bijis.

Savos uzskatos un atziņās, kā arī savos darbos Celms pieslējies Huserla filozofijai, un Huserls, kā zināms bija tā saucamās fainomenoloģijas nodibinātājs, t. i. viņš izveidoja šo 19. g. simteņa beigu un 20. g. s. pirmās puses jauno un drīzi stipri populāri kļuvušo filozofijas virzienu, kas pēc Huserla domām jāatzīst kā metode ne tikai par filozofiijas, bet teorētiski vispārīgi par visu zinātņu pareizās izpratnes pamatu. Pēc šīs mācības katras konkrētās, kaut arī teorētiski abstraktās, tomēr reāli uztveramās vai eksperimentāli pārbaudāmās zinātnes pamatā ir izpratne par attiecīgu lietu — šīs zinātnes objektu — būtību, un šī izpratne saistās ar mūsu apziņas nostāju pret šīm lietām un mūsu atziņu veidošanu par tām. Šo lietu būtības apcere (Wesensschau) apcer un apskata pašas šīs lietas jeb šo lietu atsevišķās būtības(Wesenheiten) un to sakarus, kā tie parādās to starpā mūsu apziņā dažādos apziņas satura veidos, kuri tad patiesībā arī veido mūsu konkrētākās, pat priekšmetiskās atziņas par tām. Tomēr savos atzinumos Huserls uzstājas pret pārmērīgu psīcholoģiju, t. i. ka mūsu apziņa un arī atziņas darbība atzīstama par pilnvērtīgu jau tad, ja vien šī atziņas dar bība saskan ar psīcholoģiskajām norisēm cilvēka gara pasaulē. Viņš uzsveŗ nepieciešamību nopietni ievērot arī cilvēka domāšanas procesa objektīvā satura parādības un šo parādību sakaru veidošanos, t. i. loģisko momentu mūsu domāšanā, mūsu domāšanas procesa objektīvo jeb konkrēti loģisko saturu ar cilvēka apziņā sastopamiem uztveres parādību struktūru veidoliem. Šos struktūru veidolus Huserls sasaistīja vienā kopumā un izveidoja par zināmu veselu ideālistiskās ontoloģijas, t. i. mācības par lietu esmi, sistēmu. Šai sistēmai raksturīgs ir nolūka un mērķtiecības moments, kas pēc Huserla domām esot zīmīgs visiem cilvēka gara darbības veidiem. (Ievērojamākie Huserla darbi: Logische Untersuchungen, 3 Bde 1928. 2-4; Ideen zu einer Phänomenologie, 3 Bde, 1913—1952; Erfahrung und Urteil, 1939). Vēl jāpiemin, ka paša Huserla un dažu viņa skolnieku un skolotāju uztverē fainomenoloģija pamazām izveidojusies par jaunu transcendentālu tīras apziņas filozofiju.

Tādējādi Huserla filozofijas centrā ir zināms vairāk konkrēts vai vairāk abstrakts fainomens, kas tomēr abstrakti vai konkrēti mūsu apziņā tveŗams. Tas jācenšas tvert tā, lai mūsu uztvērums būtu cik iespējami tuvāks tā būtībai, patiesībā tā būtības jeb esmes cilvēcīgajai izpratnei. Tādēļ arī nosaukums fainomenoloģija. Šai ziņā laikam tiešām bijusi dziļāka iekšēja gara radniecība starp Huserlu un Celmu, jo arī Celma domāšanas un parādību uztveres veids visvairāk ir tieši loģiskais. Cik atceros, sakarā ar Huserla mācības analizi bija arī Celma doktora disertācija. Man atmiņā, ka viena Celma vāciski rakstīta grāmata par Huserlu ap kādu 1936.—1938. g. bija pārtulkota spāniski, kas laikam ir pirmais gadījums, kad kāda latviešu zinātnieka darbs tulkots spāniski. Kā Celma pamatdarbi tiek minēti Aksiomatiskā metode, Tagadnes problēmas, Patiesība un šķitums, bet tajos es neesmu varējis ieskatīties. Tie laikam rietumos tagad grūti pieejami (varbūt tie ir Freiburgas universitātes filozofiskā semināra bibliotēkā, varbūt arī Stokholmā), vienīgi, ja tie kādam ir paņemti no dzimtenes līdzi.

Atļaujos te vēl piezīmēt, ka pēc manas izpratnes fainomenoloģija ar savu kā no manis sniegtajiem īsajiem aizrādījumiem secināms, reālistisko, kaut arī stipri abstraktizēto parādību (fainomenu) uztveri, ir savā dziļākajā būtībā varbūt dabiski un intuitīvi tuva mūsu tautas dzimti latviskajam, kaut arī visai konkrēti ievirzītajam reālistiskajam domāšanas veidam. Abstrahējot un padarot vairāk teorētisku mūsu tautas stipri elementāro, dziļi reālo un konkrēto pasaules uztveri, mēs, šķiet, nonāktu pie sistēmas, kas būtu kurmet tuva fainomenoloģijai. Varbūt Celms, latvietis būdams, te neapzinīgi izjuta kādu tuvumu ar kaut ko dziļi latvisku, un tādēļ taisni šim filozofiskajam virzienam veltīja savu galveno uzmanību.

Kā jau pieminēju, Celms ir cilvēks ar apbrīnojami dziļu un skaidru domāšanas spēju, būdams arī brīnišķīgs runātājs: vienādi jeb vienlīdzīgi labi, ar dziļu loģiku un krāsainu izteiksmi viņš var runāt latviski, vāciski, krieviski. Bez vispārīgi filozofiskiem rakstiem viņš ir iespiedis arī atsevišķus rakstus par psīcholoģiju, piem., visai interesants raksts ap kādu 1937.—1938. g. bija iespiests Izglītības ministrijas mēnešrakstā par atšķirībām meiteņu un zēnu un līdz ar to vispārīgi sieviešu un vīriešu psīchē. Tas bija pašas ministrijas ierosināts, jo bija radusies doma dažādot programmas dažos priekšmetos vīriešu un sieviešu ģimnazijās. Daudz pašā Celmā bija tīri cilvēciskas atjautības, humora un dzīves prieka.

Novēlēsim mūsu ievērojamam filozofam labu veselību un jo projām modru interesi par cilvēka gara dziļākās darbības problēmām. Kaut Dievs viņam piešķirtu vēl tagad pēc gandrīz vairāk kā 10 gadu klusēšanas atkal spēku atsākt savu filozofisko darbību un runāt par mūžam nemitīgo cilvēka gara un domu darbību no jauna uz savu dzimto tautu. Vēl nav par vēlu, un dzimtā tauta šos mūsu izcilā domātāja un daudzu cilvēku gara noslēpumu izpratēja vārdus uzņems ar lielu prieku un dziļu sajūsmu.

E. Blese

AMERIKĀŅU FILATELISTU KLUBA LĒMUMS PRET KOMŪNISTU MARKĀM

Amerikāņu lielākās filatelistu biedrības mēnešraksta, „The American Philatelist," vairākos numuros ievietoti raksti ar virsrakstu: „Ko jūs krājat."Uz kādu rakstu, kurā šis žurnāla nodaļas redaktors izteicis domas pret līdzekļu izdošanu par komūnistu „sienu tapešu" līdzīgiem marku izdevumiem, saņemtas vairākas vēstules ar lūgumu plašāk izteikties šajā jautājumā. Uz šo nu norāda, ka iespējami labākus rezultātus varētu dot lēmums, kas pieņemts Arizonas motīvu krājēju klubā — Arizona Society of Topical Philatelist. Gadskārtējo izstāžu noteikumos ir norādījums izstādes tiesnešu komisijai: „. . . neievērot izvērtējumā markas, ko izdevušas valdības zemēs, kuras ir zem komūnistu kontroles."

Tālāk iztirzāti vairāku komūnistu valdību paņēmieni izdoto marku tirgus cenu mākslīgā „uzskrūvēšanā," kā: apzīmogojumi uz pasūtījumu, kādas serijas dažu vērtību izdošana niecīgā skaitā, kāda visā pasaulē pazīstama gadījuma atzīme ar loti mazu marku skaitu, noteikumi marku uzņēmumiem, ka līdz ar kāda vēlama izdevuma iegādi jāiegādājas lielāks skaits citu izdevumu u. tml.

AR GRŪTĪBĀM IEGŪTS CĒSU PILS UZŅĒMUMS

Krievu emigrantu filatelistu biedrības Sav. Valstīs izdevumā „Rossica" š. g. 64. n-rā ievietots F. W. Speers raksts „Cēsu pils" (The Castle of Wenden), kur norādīts, ka sakarā ar autora interesi par krievu cara laika Cēsu apriņķa markām, viņu saistījis pilsdrupu attēls 1901. g. izdotās 2 kapeiku markas vidū. Vispāri atzīts, ka pils kopš 1237. g. esot Teutoņu ordeņa lielmestra sēdeklis, bet pili cēlis dažus gadus agrāk Zobenbrāļu ordenis. Lai nekristu cara Jāņa Briesmīgā rokās, tā 1577. g. uzspridzināta, pēc kam atjaunota un gājusi bojā 1748. g. ugunsgrēkā. Autors vēlējies iegūt kādu pils uzņēmumu tagadējā laikā, bet mēģinājumi 1954. g. un 1956. g., kad ceļojumos apmeklēta Varšava, Viļņa, Maskava un citas pilsētas, palikuši bez panākumiem. Tad autors griezies pie sava ilggadīgā drauga Thomas R. Curran, Eiropas starptautiskās apvienotās preses biedrības viceprezidenta. Arī pēdējais to spējis sameklēt tikai pēc pusotra gada. Šajā laikā arvienu saņemta informācija par uzņēmuma meklēšanas gaitu, un kādā vēstulē atzīmēts, ka laikam pils atrašanās vietā esot krievu slepenā galvenā pārvalde, līdzīga slepenībā amerikāņu atomu enerģijas komisijai, jo citādi nevarot izskaidrot grūtības Cēsu pils uzņēmuma sameklēšanā. Beidzot izdevies iegūt 8 reiz 10 collas lielu uzņēmumu no TASS, pad. Krievijas ziņu aģentūras, ar pievienotu uzrakstu, ka uzņēmums esot no senās Teutoņu ordeņa pils Cēsīs. Uzņēmuma autors to novietojis savā studiju istabā, bet žurnālā ievietots samazināts uzņēmums.

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555. Toronto.

PROFUMO LIETAS ATSKAŅAS BRITU POLĪTISKAJĀ DZĪVĒ

(Vēstule no Britanijas)

Anglijas un citu valstu prese ir rakstījusi ārkārtīgi daudz par notikumiem, kas noveda pie Britanijas aizsardzības ministra Profumo atkāpšanās un vētrainas sēdes britu parlamentā.

Profumo lieta ir satricinājusi mierīgo britu salas dzīvi pašos pamatos. Citādi tik atturīgie un pat flegmatiskie briti ir pilnīgi pārvērtušies: viņi dzīvi debatē par notikušo. Parlaments liktenīgās sēdes laikā publikas pārpildīts, pie kam vēl plkst. 7-os vakarā apmēram 300 cilvēku stāvējuši rindā, cerot tikt iekšā. Parlamenta apkārtne ļaužu pūļa ielenkta, kurš vēlas redzēt ar Profumo lietas apspriešanu saistītās personas. Vislabākais barometrs smagajai polītiskajai krizei šinī finanču operāciju un tirdzniecības zemē bija biržas kursu ārkārtīga krišana.

Profumo skandāls ir ne tikai pilnīgi iznīcinājis paša Profumo personisko karjēru (šķiet, ka viņam nebūs vairs iespējams dzīvot britu salā!), bet arī devis ārkārtīgu triecienu valdībai, konservātīvajai partijai — un premjērministram Mekmillenam. Nobalsošanā pēc vētrainās sēdes valdība ieguva tikai 69 balsu vairākumu: tas esot viens no zemākiem balsu vairākumiem, kādu šis kabinets piedzīvojis savā pastāvēšanas laikā (321 balss par, 252 pret). Pie tam ir notikusi šķelšanās pašu konservātīvo rindās: pēc dažu konservātīvo deputātu asiem uzbrukumiem Mekmillenam parlamenta sēdē 27 konservātīvās partijas locekļi atturējās no balsošanas. Domā, ka daudzi deputāti, kas bija pret Mekmillenu, balsoja par viņa kabinetu vienīgi tādēļ, lai nepadarītu toriju partijas stāvokli vēl sliktāku. Šī šķelšanās ir pārsteidzošs fakts, ja ņem vērā toriju partijas stingro disciplīnu. Franču prese sauc Mekmillena uzvaru par „Pirra uzvaru".

Kādas būs Profumo lietas sekas? Mekmillena prestižs ir tā iedragāts, ka pēc britu domām viņš drīz atkāpsies no sava min. prezid. un partijas vadītāja posteņa. Mekmillens atstāja parlamenta telpu redzami satriekts un pat slaucīja sviedrus; no leiboristu un liberāļu rindām atskanēja skaļi saucieni „Atkāpjieties!" Prasība atkāpties pēc iespējas ātrāk un dot vietu jaunākam polītiķim pēc asas Mekmillena rīcības kritikas nāca arī no dažiem viņa paša partijas locekļiem. Viens no konservātīvajiem deputātiem, runājot par tikumiskajiem principiem, kas saistās ar Profumo lietu, pilnīgi pareizi aizrādīja, ka pārāk ilgi briti uzsvēruši vienīgi — materiālo lietu vērtību, interesējoties tikai par to, kas „dara dzīvi patīkamu" (klasiskais britu „enjoy life"!), un tā lietas nonākušas līdz tagadējai krizei. Profumo lieta ir pēdējais loceklis dažādo kļūmīgo gadījumu rindā, kuŗi ir norisinājušies tagadējā kabineta laikā (tā to atzīmēja arī franči, minot no iepriekšējām taktiskajām kļūdām arī princeses Margaretas apmeklējuma atsaukšanu Francijā).

Smagi cietis ir visas konservātīvās partijas prestižs, kā to liecinot ziņojumi no vēlētāju aprindām dažādās vietās. Sakarā ar to valdība nolēmusi nesarīkot parlamenta vēlēšanas nākamajā rudenī, kā bija paredzēts, bet vēlāk, jo rudenī konservātīvā partija piedzīvotu pilnīgu sakāvi — pēc visiem pēdējiem notikumiem. Daudzi jau zīlē, kad īsti Mekmillens atkāpsies, un kas būs viņa pēcnācējs. Domā, ka viņš aizies vasaras beigās vai rudens sākumā, lai viņa pēcnācējs varētu nostiprināt savu prestižu parlamentā un valstī līdz vēlēšanām, kuŗas varētu notikt nākamā gada pavasarī. Kā iespējamos Mekmillena pēcnācējus min Batleru un lordu Heilšemu.

Pašā britu sabiedrībā domas par notikušo dalās. Vairums nosoda to no valsts drošības viedokļa: kopš 1961. gada britu aizsardzības ministram un padomju sūtniecības darbiniekam Ivanovam ir bijusi kopīga „mīļākā"! . . . Ļoti daudzi uztraucas par Profumo lietu, raugoties no tikumiskā viedokļa. Nevajag aizmirst, ka britu sabiedrība ir puritāniski stingra un sīksti turas pie vecām morāles tradicijām un formām. Ja tā neatļauj saviem valdniekiem un princesēm doties laulībā ar šķirteņiem un šķirtenēm, tad kā gan tā varētu akceptēt izcila valdības locekļa sakaru ar Kristīni Kīleri — personu ar apšaubāmu „nodarbošanos"! Liktenīgajā parlamenta sēdē vairākkārt atskanēja balsis par tikumības pagrimšanu Britanijā un prasība pēc nevainojamas valdības locekļu tikumiskās stājas.

Apbrīnojami sastādīta bija leiboristu līdeŗa Vilsona runa, — viņa uzbrukums Mekmillenam parlamenta sēdē. Kaut gan nesimpatizēju Vilsonam, tomēr atzīstu, ka šī runa bija īsts meistardarbs: skaidra, loģiska, ar tik asi mērķētiem uzbrukuma punktiem, ka to bija tiešām grūti atspēkot. Vilsons pasvītroja, ka parlaments neesot tiesa par tikumiskiem pārkāpumiem, bet viņa runas smaguma punkts bija valsts drošības jautājums. Savu runu viņš uzsāka ar aizrādījumu, ka debatēm par Profumo lietu neesot precedenta visā britu parlamenta vēsturē. Vilsons vairākkārt minēja Dr. Vorda vārdu, kuŗa mājā Kīlere sastapusies ar saviem „cienītājiem". Dr. Vords spēlējis padomju sūtniecības aģenta lomu Kubas krizes laikā: viņš centies ierosināt britu ārlietu ministriju grozīt savu polītiku pret Kubu (un Ameriku) un pārņemt iniciātīvu savās rokās šinī starptautiskajā sarežģījumā (protams — Krievijai labvēlīgā virzienā). Vilsons apgalvoja, ka viņš informējis ministru prezidentu par Dr. Vorda darbību, bet viņš neesot turējis šo lietu par pietiekami nopietnu. Padomju sūtniecība izmantojusi Dr. Vordu kā lietderīgu ieroci saviem mērķiem, jo viņam bijuši sakari ar „augstāku aprindu cilvēkiem". Valsts drošība bijusi visu laiku apdraudēta, kamēr Profumo piedalījās „kvartetā", kuŗa galvenie locekļi bijuši padomju sūtniecības darbinieks Ivanovs, padomju aģents Dr Vords un Kīlere. Neviens nevarot pateikt, cik daudz valsts noslēpumu nokļuvuši Britanijas pretinieku rokās, pateicoties šim kvartetam. Vilsons jautāja Mekmillenam, kādēļ Ivanovs, kuŗam sekojušas britu drošības iestādes, neesot ticis pasludināts par „persona non grata". Vilsons prasīja britu drošības iestāžu darbības izmeklēšanu: ja tās jau 1961. gadā bijušas informētas par draudiem valsts drošībai un neziņojušas par to savam augstākam priekšniekam Mekmillenam, tad vainīgo galvām esot jāņoripo." Jeb, varbūt, Mekmillens nepiegriezis pietiekamu vērību drošības iestāžu ziņojumiem? Mekmillenam Vilsons pārmeta nolaidīgu bezdarbību visā Profumo lietā: viņš neesot nevienu reizi runājis ar pašu Profumo, lai lietu noskaidrotu, neesot atbrīvojis viņu no aizsardzības ministra posteņa jau agrāk. Sava kabineta un partijas interesēs viņš it kā esot izvairījies no atklāta skandala.

Ļoti ass bija arī liberāļu līdeŗa Grimonda uzbrukums Mekmillenam: viņa valdībai neesot vairs pietiekama prestiža valstī, lai to vadītu tālāk.

Mekmillena aizstāvēšanās runa neskanēja sevišķi pārliecinoši. Tās galvenais pamats bija apgalvojums, ka britu drošības iestādes nav turējušas par vajadzīgu ziņot viņam visu no paša sākuma par Profumo un Kīleres sakariem, neatzīstot šo lietu par pietiekami nopietnu. Profumo, noliedzot parlamenta sēdē savus intīmos sakarus ar Kīleri, maldinājis viņu, — Mekmillenu, tāpat kā visu parlamentu, un Mekmillens ticējis viņam. Visā britu vēsturē viņš nezinot gadījuma, kur kāds ministrs būtu apzinīgi melojis savām kollēgām kabinetā un parlamenta locekļiem, sniedzot nepatiesu paskaidrojumu par savu it kā nevainīgo pazīšanos ar Kīleri un pat draudot ar tiesu par neslavas celšanu, ja baumas ārpus parlamenta nemitēsies.

Debašu laikā noskaidrojās jauni skandalozi fakti. Mekmillens paziņoja, ka taisni Kubas krizes laikā Dr. Vords centies pārliecināt Kīleri, lai tā uzzina no Profumo datumu, kad amerikāņi nodos vāciešiem dažus „atomu noslēpumus" (Par to Mekmillens uzzinājis tikai nesen).

Padomju sūtniecība (un arī tās darbinieks Ivanovs) centusies Kubas krizes dienās izdarīt pēc iespējas lielāku spiedienu uz britu valdību un sabiedrību, lai iedzītu ķīli starp Britaniju un Sav. Valstīm, lai pamudinātu britu valdību spēlēt it kā starpnieces lomu starp Sav. Valstīm un Krieviju — protams, par labu pēdējai (katrs, kas tanī laikā bija Britanijā, atcerēsies pret kaŗu un . . . amerikāņiem vērstās britu intellektuāļu demonstrācijas dažādās vietās. Tagad nav jājautā, kas tās ierosināja! . . .).

Viens no opozicijas deputātiem sarkastiski raksturoja Ivanovu. Viņš braukājis no viena nakts lokāla uz otru, labprāt spēlējis britu sabiedrībā populāro bridžu, zaudējot prāvas naudas summas. Ja padomju sūtniecība devusi viņam kabatas naudu šim nolūkam, tad tā arī gribējusi iegūt kaut ko par to! Ivanovs

(Nobeigums 7. lpp.)

Mazie kuģotāji. J Liģera uzņ.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 465-1169,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798. Montreal P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel. HO 3-2667

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0268

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā jaunās telpās —
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 12—8 vakarā un sestdienās no plkst. 12—5 p. p.

...itāji runās Londonā, Ont., un Toronto

...telligence Service izdevējs un redaktors un liels latviešu draugs.

MARTAS TŪTERES MŪZIKAS STUDIJAS

audzēkne Arija Jākobsone nolikusi ļoti sekmīgi (First Class Honor) 10. grada pārbaudījumu klavieru spēlē pie Toronto Karaliskās konservatorijas. Topošā pianiste gatavojas konservatorijas diploma iegūšanai.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

...ionu kalendārs

26. oktobrī — TLTA Sestdienas ģimnazijas 10. g. atceres vakars plkst. 7,30 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās.
2. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. DVT nod. sarīkojums.
9. novembrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Eaton Auditorium.
14. novembrī — First Unitarian baznīcas zālē Ingrida un Karlna Gutbergs (divas klavieres) T. L. Koncertapvienības koncerts.
16. novembrī — plkst. 8 vakarā Massey Hall Latvijas valsts svētku atceres sarīkojums.

NIAGARA

29./30. jūnijā — 10. Draudzības un jaunatnes dienas Niagarā.

SV. KATARĪNES

14. septembrī — Sv. Katarīnes Mednieku un makšķernieku klubā balle Atlanta kluba telpās.

HAMILTONA

28. septembrī — Miķeļa tirgus HLB namā.
5. oktobrī — HLB gada svētki.
19. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki.
16. novembrī — Valsts svētku sarīkojums.

ANŠLAVA EGLĪŠA komēdijas
CILVĒKS GRIB SPĒLĒT
pirmizrāde Toronto š. g. 5. jūlijā, plkst. 7,30 vakarā Royal Ontario mūzeja zālē. Režisors — ANSIS TIPĀNS.
Dekorācijas darinājusi VERONIKA JANELSIŅA.
ATKĀRTOJUMA IZRĀDE —
8. jūlijā, plkst. 7,30 vakarā Sv. Andreja baznīcas zālē.
Ieejas kartes atkārtojuma izrādei dabūjamas pirmizrādes starpbrīžu laikā un 8. jūlijā, stundu pirms izrādes pie kases.
Izrāde HAMILTONĀ 7. jūlijā.
MONTREĀLĀ 9. jūlijā, bet LONDONĀ (Ont.) 11. jūlijā.

IESVĒTĪBĀM — Ļoti lielā šķirņu izvēlē augstākās kvalitātes svaigi grieztas rozes, neļķes, lilijas.
DĀVANĀM: Bagātīgs latvisku izstrādājumu — suldraba un dzintara rotas lietu klāsts.
LOTUS PUĶU VEIKALĀ
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas,
tel.: LE 3-3884, Toronto.
KANADAS DAIĻAMATNIEKU SAVIENĪBAS SALONS.
Mēs pieņemam telefoniskus pasūtinājumus un piegādājam mājās. Laipni lūdzam pasūtinājumus iesvētībām nodot laikus.
LOTUS

ARTURS ZUTIS, B. A.
RO 6-8354 (mājās).
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Suite 213
4 Richmond Street East,
Toronto 1, Ontario,
Tel. EM 6-5946.

ALFRED STIKUTS
REALTOR
481-0431
592 Mt. Pleasant Rd. Toronto 7.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIEŖSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

A. LAGUNS
APKURU IERĪKOTĀJS
204 Oakwood Ave.,
LE 1-6583, Toronto.

VENUS
PUĶU VEIKALS
● Ziedi un ziedu sakārtojumi visādām vajadzībām.
● Latviešu keramika.
● Ādas izstrādājumi.
231 Roncesvalles Ave., Toronto.
LE 4-4645; LE 3-4037 pēc darba.
A. PUTNIŅŠ

ĒRĢEĻU MŪZIKAS STUNDAS
Toronto un apkārtnē dzīvojošiem pasniedz ērģelnieces
Vija un Anita Grigals.
Tuvākai informācijai zvanīt:
WA 3-0121, Toronto.

A. EGLĪTIS—
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ierīko TV antenas. Atvērts no pl. 1 līdz 9 vak., sestdienās no pl. 1 līdz 6 vakarā.
● IZĪRĒ TV par $ 8,- MĒNESĪ. ●
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

KLĀJ VIESĪBU GALDUS,
piegādā mājās.
E. JIRGENS,
tel. RO 7-6044, Toronto.

S.&G TIRE SERVICE
459 Roncesvalles Ave., Toronto
Tel.: LE 4 6602.
● Pārdod Firestone, Dunlop un Goodrich augstākās kvalitātes riepas.
● Mēs vulkānizējam un atjaunojam jūsu vecās.
Zemas cenas. Elektroniska riteņu balansēšana. Garantēts darbs.
Runājam zviedriski un krieviski. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz plkst. 8 vakarā, sestdienās līdz plkst. 6 vakarā.

SALDĒŠANA
Ledusskapju remonti un uzstādīšana.
GARANTĒTS DARBS.
CH 1-3097, Toronto,
A. Jaunzariņš.

Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
VALUPE
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

Wasaga Beach
PĀRDODAMA
JAUNA VASARNĪCA.
Zvanīt HU 1-0856, Toronto.

PĀRSŪTĀM NAUDU uz LATVIJU
US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-.
Pārējām summām 10 %.
Sūtījumi apdrošināti.
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
DV SAINĪŠU NODAĻA,
123 HURON ST.,
TORONTO 2-B, ONT.
CANADA.

NEDĒĻAS NOGALES PAVADIET
„Happy Hills" parkā
Informācijai zvaniet LE 4-0563, Toronto.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:
● LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
● VIZĪTKARTES,
● DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
● KONCERTU PROGRAMMAS,
● SARĪKOJUMU BIĻETES,
● PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
● GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
● VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 3-0792.
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

H. Rosar
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANES BIROJS
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.
☆
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

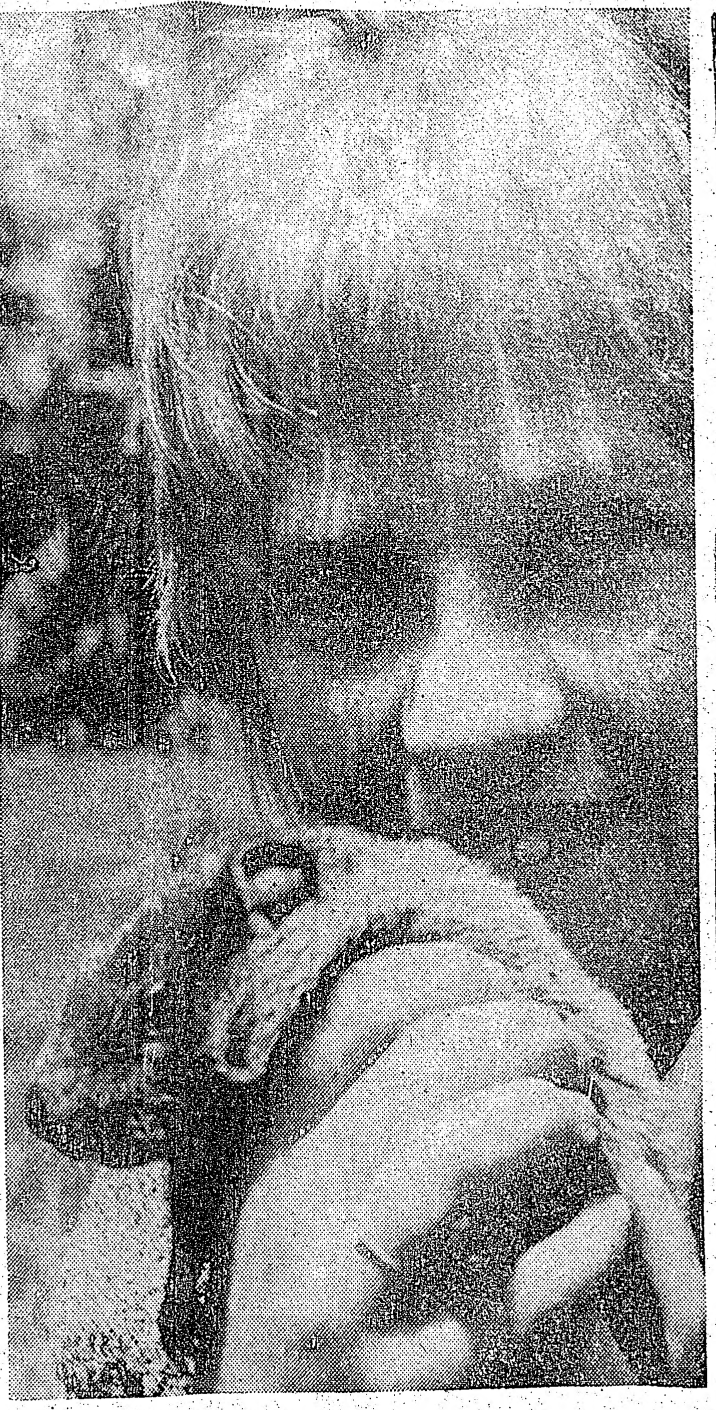

Kas gan ir mans mazais draugs?

PROFUMO LIETAS ATSKAŅAS

(Pārnesums no 6. lpp.)

un vēl dažas citas minētā skandalā iejauktas personas jau esot pasteigušās atstāt Britanijas robežas. Kāds cits no leiboristu deputātiem ironizēja, ka toriji tagad atraduši Profumo personā grēku āzi un darot to atbildīgu par visiem konservātīvā režīma trūkumiem.

Cik lielu uztraukumu Profumo lieta izsauca britu sabiedrībā, liecināja nebeidzamie radio raidījumi, kad šo lietu apsprieda parlamentā. Briti ir arī ļoti nobažījušies par savu prestižu ārzemēs, un britu novērotāji ziņoja no dažādām valstīm par saviem iespaidiem. Vissliktākās ziņas nāca no Savienotām Valstīm, kur daudz avīžu un sabiedrība runājot par dekadenci britu politiskajā un tikumiskajā dzīvē, par trūkumiem viņu drošības sistēmā. Profumo lietu daudzi uztverot kā visu spiegu afēru kalngalu. Negātīvas ziņas nāca arī no Francijas: Profumo lietu uztverot kā triecienu britu parlamentam un visai britu parlamentārai iekārtai (tā to attēlo arī daži britu laikraksti). Vislabvēlīgākās ziņas nāca no Rietumvācijas. Vācieši, salīdzinot Profumo lietu ar savu „Spiegela" afēru un apbrīnojot britu spēju ātri nokārtot visu un labot, kas labojams (piemēram Profumo atteikšanās). Pašu konservātīvo uzaicinājums Mekmillenam atteikties esot neiedomājams Vācijā (domāta, acīm redzot, kristīgo demokratu partija un Dr. Adenauera stāvoklis tanī).

Raugoties no malas, rodas līdzjūtība pret Mekmillenu. Visu mūžu viņš ir centies godīgi kalpot savai zemei saskaņā ar saviem ieskatiem — un vecumā ir nonācis pie šāda gala! Arī visdedzīgākie uzbrucēji parlamentā nepārmeta viņam negodīgumu resp. apzinīgu Profumo darbības slēpšanu, bet tikai nepietiekamu modrību valsts drošības jautājumos.

Liekas, ka pašreizējais stāvoklis visvairāk nāks par labu liberāļiem nākamo vēlēšanu laikā: konservātīvie vēlētāji, kas ir neapmierināti ar šī kabineta kļūmēm, bet negribēs balsot par strādnieku partiju, nodos savas balsis par liberāļiem. Bet vai pēdējie būs pietiekami stipri, lai sastādītu valdību?

Kā kuriozs ir jāatzīmē šāds fakts: kāds Londonas naktslokāls piedāvājis Kīlerei par uzstāšanos 5000 mārciņu nedēļā (šī summa pārsniedzot 2,5 reizes ministru prezidenta algu — un 500 reizes britu garīdznieka atalgojumu, kā aprēķinājis opozicijas līderis Vilsons), bet pārējais lokāla personāls piedraudējis streikot Kīleres uzstāšanās gadījumā. Kīlere arī devīgi sniegusi ziņas britu „bulvāru presei" — protams, ne par velti.

Tā ministra mīlas avantūra ne tikai ir iznīcinājusi vairāku personu karjēru un viņa paša partijas prestižu, bet tai var arī būt neparedzamas sekas visas britu salas nākotnē.

Austra Augenberga

Tēvs Voldiņam: „Labāk taisi baltu dālderi, nekā raudi par asimilēšanos."

J. KREIĻA FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800.
445 Pape Ave., Toronto.

IZDARA APMETUMA DARBUS
par ziemas cenām.
Liek arī grīdas plates
Zvanīt 769-8280, Toronto.

Estd 1874
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēŗu mājās.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CALLA
727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911.
BAGĀTĪGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.
TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.
PIEGĀDE MĀJĀS.

KAS? KUR? KO? TORONTO

PĀRTIKA - DELIKATESES

LITTLE RĪGA — delikatešu veikals LE 4-8974
343 RONCESVALLES AVE.
Viesību galdi, aukstās bufetes.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. E. un M. MEDNIS.

Adolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

VIKING DELICATESSEN
1077 Bathurst St. (pie Dupont). Tālr. LE 2-9068.
DELIKATESES, KŪKAS, TORTES, IMPORTĒTAS ŠOKOLĀDES UN KONSERVI.
EMILIJA un GEORGS DUMPI.

ERIC'S DELICATESSEN
375 BROADVIEW AVE (PIE GERRARD) HO 1-4473
atvērts līdz pl. 9 vak.
ERIKS OZOLIŅŠ.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI

BĒRZIŅŠ Realty Limited
REALTOR
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — OBLIGĀCIJAS
APDROŠINĀŠANA — NOTĀRS
LE 4-8447, TORONTO. 316 Harbord St.

DAŽĀDI

R P M ELECTRIC
ELEKTRĪBAS UZŅĒMUMS
160 Woburn Ave., Toronto 12.
Labo un atjauno elektrisko installāciju. ■ Ierīko jaunus degpunktus, slēdžus, skaitītājus u. c.
Garantēts darbs. Rūdolfs Purvs HU 3-1640.

Alder's Esso Service HO 6-0496
1151 QUEEN ST. E.
Atlas riepas un baterijas. Lubrikācija, „Undercoatings" un remonti. Atvērts 24 st. katru trešo nedēļu.
LAIMONIS ALDERS.

Benjamin Film Laboratories Ltd. EM 3-6496
51 DUCHESS ST., TORONTO 2, ONT.
Krāsu un balti - melno filmu attīstīšana, bildes, palielinājumi un citi foto darbi ar izcilu kvalitāti. Tautiešiem atlaide.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS SCARBORO
FLAMINGO FLORISTS
2363 Eglinton Ave. East, Eglinton - Kennedy Plaza.
ZIEDI, ZIEDU SAKĀRTOJUMI. ● PUĶES UN TROPISKI STĀDI.
PL 9-0651, ANNA RONIS, PL 9-1875, mājā AT 2-1235.

Everlast Heating Co. LE 1-1101
52 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

New Era Home Appliances Ltd. OX 9-7143
2902 DANFORTH AVE. Televīzijas aparāti Stereo
Ledusskapji, veļas mašīnas, veļasžāvētāji. Elektriskās plītis.
Lielākā mēbeļu izvēle Toronto. AUSEKLIS JANSONS

Laimon's Auto Service TEL. 466-0540
603 GERRARD ST E. (pie Broadview Ave.)
DAŽĀDU VEIDU AUTO REMONTI, SMĒREŠANA un EĻĻAS MAINĪŠANAS. DARBS GARANTĒTS.
LAIMONS MAROVSKIS.

DCS
Drapery Contract Services 789-4455
IMANTS E. KRŪZE Mājās BA 5-9292
521 OAKWOOD AVE.
Nesaistoša informācija un lietpratēja padomi jūsu mājas iekšienes izdaiļošanai. Aizkari, grīdsegas, drapērijas u. c.

JĀŅI SIDRABENĒ

Jau ap pusdienas laiku Sidrabenē varēja just svētku satraukumu. Mājinieki vēl apkopa puķu dobes un takas, lai vakarā viss būtu uzposts. *Tiešām* viss bija kārtībā, un katrs iebraucējs Sidrabenē varēja justies kā gaidīts viesis. Svaigā siena un vēl ziedošā baltā āboliņa smarža, grantētie celiņi un bērni vainagiem galvās, ļaudis visās malu malās, un līgo visam pāri! Tā Sidrabenē sākās Līgo svētki. Bērnu nometnes ēdamzālē bija gleznu izstāde, kuŗu sirsnīgiem vārdiem atklāja mācītājs A. Čops. Gleznas ir kļuvušas daļa no mūsu Jāņiem, un es domāju, tas ir labi un nozīmīgi gan māksliniekiem, gan publikai. Šoreiz ar saviem darbiem piedalījās divi mākslinieki: Jānis Zuntaks un Ģirts Tiltiņš. Vienkāršā ēdamzāle izstādei labi piemērota. Vienu sienu aizņēma J. Zuntaka ziemas un vasaras, kas kopš pagājušā gada kļuvušas krietni vien krāsainākas, spilgti parādot mākslinieka latvisko savdabību. Pretējā pusē bija Ģ. Tiltiņa akvareļi, kuŗu dzidrās, pludinātās krāsas darbiem piešķīra vieglumu un skaidrību. Abi mākslinieki, latviešu glezniecībā ievērības cienīgi ainavisti, labi iederējās vispārējā Jāņu noskaņojumā, un *tikai jāvēlas, lai šī tradicija — Jāņos rīkot Sidrabenē izstādi — turpinās.*

Kad saule tuvojās rietam, pie Sidrabenes skatuves ieskanējās taures (A. Stūris un Al. Upmalis), kas aicināja lielus un mazus noskatīties Intas Purvas sastādīto uzvedumu „Pūt, Jānīti, vaŗa tauri", kuŗa režiju vadīja H. Miķelsons. Acij un sirdij tīkamas Otto Grebžes dekorācijas, kas kopā ar apkārtnes kokiem un pakalnu veido harmonisku vienību. Labi sastādītajā un parādītajā uzvedumā ar tautas dejām piedalījās Diždancis Z. Miezīša vadībā un atsevišķi Dainas un 1. ev. lut. draudzes koŗu dziedātāji. (Pēc programmas spriežot, gan tikai vīrieši). Dziesmas iestudējis bija Osvalds Liepa, un kvalitāte tiešām kā koŗu, tā solo dziesmām bija augsta. Paldies dziedātājiem un vadītājam! Gribējās gan Līgo vakarā dzirdēt vairāk paša līgo, kā arī priecīgas, pazīstamākas melodijas. Mums ir daudzas Jāņu dziesmas, daudzas melodijas, bet tikai dažas tā īsti bija iegājušās tautā, un ja tās nedzird, tad ir tāpat, kā Ziemsvētkos nedzirdēt Klusa nakts, svēta nakts. Kā solisti piedalījās Mirjama Bērziņa, Rudolfs Purvs, Žanis Zentiņš un *Andis Cers,* teicami veicot savu uzdevumu kā dziedātāji un labi iekļaujoties kopīgā ansamblī. Dažas solo dziesmas varēja būt īsākas, tāpat varēja izpalikt daļa runāto tekstu, jo plašums un ļaužu daudzums tos tikpat nelauj uztvert, un šoreiz vēl vējš palīdzēja izrunātos vārdus pārsviest klausītāju galvām. Uzvedumā patika mazie līgotāji Rudīte un Imants Purvi. Varbūt nākotnē varētu vēl vairāk piesaistīt tieši tādus līgotājus, kam nekad dzīvē nav bijusi iespēja „īsti līgot". Uzvedums visumā bija sagatavots ar lielu rūpību, vietām gan pietrūka raituma, bet līgotāji un dejotāji radīja tīkamu Līgo vakara iespaidu.

Apsveicama ideja bija, uzvedumu beidzot, doties pie lielā ugunskura, kur dejās, rotaļās un dziesmās piedalījās visi, tā izveidojot vienu lielu līgotāju saimi. Nakts iestājās daudz ātrāka un tumšāka nekā Latvijas Jāņu nakts, līgotāji izdalījās mazākos pulciņos, un dedzināja mazākus ugunskurus. Tad gaisā uzšāvās krāšņas raķetes, priecīgu saucienu pavadītas tās izplauka „zeltītiem ziediņiem" kā teiksmainais papardes zieds, kuŗu mēs sākam pamazām aizmirst. No Sidrabenes kalna uz leju pavērās brīnišķs skats. Likās, tā vairs nebija pļava, bet sīkām ugunīm piesēts tumšs ezers, no kuŗa paceļas līgo. Jā, man šajā mirklī Sidrabenes leja likās ezers, kuŗā mūsu latviskie Jāņi ir vēl kā maza sala. Kaut tā nenogrimtu! Kur tad mēs vedīsim savus bērnus parādīt Jāņus? Tikai uzvedumi ar dziesmām, dejām, ar mūsu latviskās sētas illūziju rada šajos pilsētas bērnos aptuvenu Jāņu priekšstatu. Pilsētā nevar līgot, nevar lasīt Jāņu zāles, vīt vainagus un kurināt ugunskurus.

Gribas arī izteikt atzinību Sidrabenes viesiem. Gan Jāņu naktī miestiņu dzēra, tomēr šoreiz likās, nebija neviena, par ko varētu teikt: tas gan pievilcies kā pa Jāņiem. Domāju, man pievienosies visi tie tūkstošpiecisimti, kas Sidrabenē līgoja, teikdami rīkotājiem paldies par jauko Zāļu vakaru.

Indra Gubiņa

SPORTS

Visu sporta nodaļai domāto informāciju lūgums sūtīt šīs nodaļas red. Ž. Zentiņam, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont. Tālrunis LE 5-1470.

WOLVERHAMPTON WANDERERS' UZVAR BANGU 4:1 (2:0)

Sestdien, 22. jūnijā, Varsity laukumā sacentās angļu pirmā diviziona komanda Wolverhampton Wanderers ar braziliešu Bangu komandu. Pārliecinoši uzvarēja angļi 4:1 (2:0). Sacīksti noskatījās pāri par 10.000 skatītāju.

OLYMPIA – ESTONIA 3:1 (1:0)

Svētdien, 23. jūnijā, National Soccer League sacentās vācu Olympia ar igauņu Estonia komandu. Uzvarēja vācu Olympia ar 3:1. Pirmajā puslaikā igauņu vienībai neveicās ar vārtu iegūšanu, un vācieši nonāca vadībā ar 1:0. Otrā puslaikā vācieši ieguva vēl divus vārtus, bet spēles pēdējā minūtē igauņi ieguva goda vārtus. Spēli noraudzījās apmēram 150 skatītāju. Nākošā spēle igauņiem ar Hakoah piektdien, 28. jūnijā, plkst. 8.00 Stanley Park laukumā.

RUMĀNIJA UZVAR DĀNIJU 3:2 (1:1)

23. maijā Kopenhāgenā Rumānija uzvarēja Dāniju pirmajā kvalifikācijas spēlē nākošam olimpiskam spēļu turnīram.

Otra spēle notiks Bukarestā 3. novembrī.

PASAULES SPORTA NOTIKUMI

Bokss

Bijušais olimpiskais meistars boksā—M. Kleijs (Clay), kas tiecas pēc pasaules meistara goda, ir jau vairākkārt mēģinājis panākt iespēju cīnīties ar pasaules meistru Listonu, bet viņa mēģinājumi arvin bijuši nesekmīgi. Sakarā ar uzvaru par Britu kopvalsts meistaru Henriju Kūperu viņa akcijas ir lieliski cēlušās, un Sonny menadžers ir gatavs nopietni runāt par Kleija un Listona tikšanos ringā. Marcells Kleijs uzvarēja savu pretinieku piektajā raundā ar technisku nokautu. Ceturtajā raundā Kūpera kreisais āķis notrieca Kleiju zemē līdz 3. Balamutīgais Kleijs pēc sacīkstēm atzinās, ka Kūpers ir ļoti labs un bīstams cīnītājs.

PASAULES MEISTARSACĪKSTES BASKETBOLĀ

Pasaules sacīkstes basketbolā notika Riodežaneiro, Brazilijā un deva negaidītu iznākumu. Favorizētie amerikāņi, kas nebija pacentušies uzstādīt iespējami labāko vienību, par to dārgi samaksāja un palika tikai 4. vietā. Pirmo vietu izcīnīja Brazīlija, otro Dienvidslavija, bet trešo Padomju Savienība, kuŗas sastāvā šoreiz bija tikai viens latvietis—Juris Kalniņš. Finālā iekļuva pa divām labākām vienībām no priekšsacīkšu grupām. Lielākais pārsteigums bija amerikāņu zaudējums finālsacensībās pret Dienvidslaviju, kas bija sevišķi veiksmīga ar pustāliem metieniem un uzvarēja ar 75:73. Amerikāņi zaudēja arī krieviem spēles pēdējās sekundēs ar 74:75. Brazilija uzvarēja Dienvidslaviju ar 90:71, Brazilija uzvarēja Krieviju ar 69:67. Brazilija svinēja arī laimīgu uzvaru par ASV ar85:81 punktiem.

Piektā vietā palika Francija, sestā Portoriko, bet septītā Itālija. Pirmo četru vienību spēki bija ļoti līdzīgi. Gandarījumu turnīrā piedalījās valstis, kas nekvalificējās finālspēlēm, un tanī pirmo vietu ieguva Argentīna, tālāk sekoja Meksika,Urugvaja, Kanada, Peru un Japāna. Svarīgākās sacīkstēs noraudzījās 40.000 skatītāju, un to iztušanās bija īsti dienvidnieciski nesavaldīga.

SPORTS ANGLIJĀ

Britu vieglatlētikas savienības publicētajā labāko angļu vieglatlētu sasniegumu sarakstos par pag. 1962. g. sezonu atrodami arī 3 pazīstamu Anglijas latviešu sportistu vārdi. Veseŗa mešanā Zigfrīds Nikazis(Londona) ieņem redzamu 6. vietu ar 182'½" (55.57 m.) tālu raidījumu. Viņš pag. sezonā arī divkārt laboja sev piederošo latviešu labāko sasniegumu svešumā šajā disciplīnā. Otrs latviešu veseŗa metējs angļu salās — Gunārs Vainovskis (Donkastera) atrodams 21. vietā ar 156'1" (47.57 m.) sasniegumu. Diska mešanā Otto Feldmanis (Londona) ieņem 9. vietu ar tālāko mērījumu pag. sezonā — 161'7" (49.25 m.), kas ir arī viņa personīgs rekords un otrs labākais latviešu sasniegums svešumā vispār.

Londonas latviešu sporta kluba (LLSK) basketbola vienība atkal ieņem vienu no vadošām vietām Dienvid-Temzas basketbola savienības virslīgā, kuŗas meistartitulu tā izcīnīja pag. sezonā. Vienā no labākajām spēlēm šajā sezonā, cīņā dēļ vadības līgā, latvieši zaudēja amerikāņu Mormons vienībai ar 57 – 72 (26 –23) rezultātu. LLSK spēlē arī ļoti spēcīgajā Londonas virslīgā meistarībā , kur gan pašreiz atrodas punktu tabulas lejasgalā. Anglijas nacionālajā meistarībā LLSK nokļuva līdz astotdaļfinālam, zaudējot tad Londonas universitātes izlasei.

Plaši pazīstamais Anglijas latviešu gaŗo distanču soļotājs Kārlis Āboliņš, sava kluba (Royal Sutton WC) meistarsacīkstēs 10 jūdžu soļojumā izcīnīja 4. v. 29 dalībnieku konkurencē ar laiku — 1 st. 27.45 min., un guva uzvaru priekšā devumu (handicap) grupā. Āboliņš ir vadošais gaŗo distanču soļotājs plašajā klubā, kuŗa ierindā ir arī vairāki valsts rekordisti.

V. Legzdiņš

MANS LĪGO VAKARS SAULAINĒ

Ar leģionāru Klaķera un Kriša Galvana labvēlību man ar vairākiem draugiem — cittautiešiem izdevās nokļūt brīvajā Latvijā — Saulainē.

Tā kā diena bija silta un saulaina un tradicionālais Jāņu lietus nebija paredzams, tad arī līgotāju pulks bija saradies jo prāvs.

Jāņi iesākās ar neskaitāmiem maziem ugunskuriem, kur katrs cepa sev desiņas.

Nelādzīgi bija tas, ka jaunie puiši pa putekļainiem ceļiem vizinādami savas sirdsdāmas, par ātru brauca un sacēla tādus putekļu mākoņus, ka apgrūtināja redzi un elpošanu. Būtu vēlams šādus apstākļus turpmāk novērst.

Īstais līgo vakars iesākās ar lielo ugunskuru pie celtas estrādes, kur Sv. Jāņa draudzes koris diriģenta Baruša vadībā ielīgoja sarīkojumu ar mūsu skaistajām līgo dziesmām. Attālākiem no estrādes klausītājiem bija gan pagrūti sadzirdēt dziesmu vārdus.

Pēc dziesmām publika noskatījās tradicionālās latviešu tautas dejās — deju ansambļa priekšnesumā.

Pēc oficiālās daļas sākās dejošana uz deju grīdas, kur tautieši, kā arī mani draugi — cittautieši griezās dejas virpulī.

Saulainē apmeklēju arī veco latviešu ozolu, 86 gadu veco Ezergaiļa tēvu viņa skaistajā vasarnīcā ar visām modernās pasaules ērtībām, bērzu un liepu koku paēnā. Īpašnieku satiku laistot puķu dobes, plašo zemeņu dārzu un kartupeļu lauku.

Ezergaiļa tēvs mani pacienāja ar īstu latviešu pašdarinātu miestiņu, ko viņš kā speciālists kādreiz savā arodā, bija gatavojis pēc savas receptes. Izdzeŗot tikai vienu glāzīti no šī alutiņa un kopīgi nodziedot pāris līgo dziesmas, manīju siltumu sirdī un galvā.

Kā jauns puisis nolēmu nakti negulēt, lai noskatītos jaukajā brīdī, kad saulīte rotājas. Šis izcilais skats atkārtojas tikai reizi gadā, kā mani tēvu tēvi to man ir stāstījuši. Domās atrados sava tēva mežmalas uzkalniņā, kur, puisēns būdams, noskatījos, kā dedzina „pūdeli" jeb darvas mucu.

Saulainē Jāņa rīta sidrabotie saules stari vizuļojot lauzās cauri meža galiem, un šai brīdī lūdzu Radītāju par mūsu tēvu zemes atbrīvošanu no okupantu verdzinātājiem. Dienai iestājoties, ar draugiem cittautiešiem apskatījām jaunceļamo pieminekli latviešu varoņiem, kas kaujās krituši par Latvijas brīvību. Viņi atzina, ka vieta ļoti skaista un apbrīnoja mūsu tautas nelokāmo uzņēmību un gribu atgūt savu tēvuzemi brīvu.

Kārlis Vītiņš.

VĒSTURISKA . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

Sardze šogad piedalās otru reizi Karaliskajā turnamentā Londonā, Anglijā. Piebilstams, ka šī ir vienīgā Kanadas armijas vienība, kas jebkad uzaicināta piedalīties šajā turnamentā. Bez tam sardze kopš 1938. g. piedalījusies daudzās ievērojamās militārās ceremonijās Kanadā, Sav. Valstīs un Anglijā. Henrija forta apmeklētāju starpā bijuši tādi izcili viesi, kā Makenzijs Kings, kādreizējais Kanadas premjērs, karalis Georgs VI, vikonts Aleksandrs, no Tunisas, karaliene Elizabete II un princis Filips u. d. c.

Henrija forta sardze sastāv no trim vienībām. Kājnieki sarkanos svārkos izdara apmācības un kaujas mācības vēsturiskajā Sv. Labrenča upes fortā saskaņā ar karalienes Viktorijas armijas 1867. g. noteikumiem. Bārdaini pionieŗi baltos ādas priekšautos, bruņoti kaŗa cirvjiem, zobeniem u. c. rīkiem, katrā parādē soļo sardzes priekšgalā. Viņiem seko sardzes orķestris — pūtēji un bundzinieki krāšņos sarkanos un baltos tērpos.

Sardzes ietērps ir autentisks tā ietērpa atdarinājums, kādu nēsāja britu kājnieku armija 1867. g. 1. jūlijā, Kanadas konfederācijas dienā. Tikai armijas zīmotņu vietās tagad atrodas iniciāļi FHG — Fort Henry Guard.

✝

Pēc grūtām ciešanām Dieva mierā aizgājusi mana mīļā sieva

MARTA JONAS, dzim. CĪRULIS

1963. g. 24. jūnijā Hamiltonā, Kanadā.

Dziļās sērās viņu mīļā piemiņā paturēs —

VĪRS, VECĀKI un BRĀLIS.

PAIDAGOGAM UN SAB. DARBINIEKAM KĀRLIM HARTMANIM 80 GADU

Jubilārs ar dzīvesbiedri Annu.

Dzīves plūsma ir neapturama, un gadu pēc gada tā plūst tuvāk mūžībai, bet no otras puses ir daudz ko atcerēties nostaigātajā dzīves ceļā.

Kārlis Hartmanis dzimis Mālpilī 1883. g. 10. jūlijā. Beidzis Valkas skolotāju semināru. Pirmās skolotāja gaitas H. uzsāk Jēzus baznīcas skolā Rīgā, bet no 1904. g. strādā Lēdurgas skolā. Šinī laikā Hartmanis iestājās 1. Rīgas mūzikas institūtā, kur studē ērģeļu spēli un mūzikas teoriju Jāzepa Mediņa vadībā. Pēc institūta beigšanas 1909. g. pāriet uz Drustu draudzes skolu un vēlāk uz Aug. Dombrovska progimnaziju Vecmīlgrāvī. Strādādams par skolotāju, viņš aktīvi piedalās kultūras centru „Ziemeļblāzma" un „Burtnieku pils" darbā, kur ilgāku laiku uzturas: Baroņtēvs, K. Skalbe, J. Jaunsudrabiņš, A. Austriņš u. c.

1911. gadā Hartmani aicina par skolas pārzini Dzērbenes ministrijas skolā, kuŗu viņš izveido par īstu paraugskolu. Dzērbenē H. daudz strādā arī sabiedriskā laukā, vadīdams kori un piedalīdamies teātŗa izrādēs. Sekmīgo darbu Dzērbenē pārtrauc Pirmais pasaules kaŗš. Hartmani mobilizē un nosūta uz Karpatu fronti, kur viņu smagi ievaino. Pēc izveseļošanās H. atgriežas vāciešu okupētajā dzimtenē, kur viņam piedāvā skolas pārziņa vietu Vietalvas draudzes skolā un ērģelnieka pienākumus Kalsnavas un Vietalvas draudzē.

1923. g. rudenī Hartmani ievēl par Cēsu Sv. Jāņa baznīcas ērģelnieku un Cēsu draudzes skolas pārzini. Cēsīs viņš nostrādā vairāk kā 20 gadus, vadīdams arī Cēsu amatnieku un baznīcas koŗus.

1944. g. Hartmaņu ģimene dodas bēgļu gaitās uz Vāciju, kur joprojām H. ar savu ērģeļu spēli kuplina latviešu dievkalpojumus.

Kanadā Hartmanis ierodas 1949. g. un tūlīt uzņemas ērģelnieka pienākumus Montreālas latviešu Trīsvienības draudzē un 1951. g. vācu un Sv. Jāņa draudzēs.

Savā darbā un sabiedriskā dzīvē Hartmanis arvien ir bijis sirsnīgs, izpalīdzīgs un īsts latvietis. Latvijas brīvvalsts laikā apbalvots ar Triszvaigžņu ordeni. Darbs un pienākums viņam arvien stāvējis pirmajā vietā, un, daudzreiz veselību netaupīdams, viņš mērojis tālo ceļu uz dievkalpojumiem. Baznīcas mūzika viņam ir tikpat nepieciešama kā gaiss elpošanai.

Viņa čaklajai dzīvesbiedrei Annai Hartmanei nesen piepildījās 70 mūža gadi, arī viņas dzīve ir bijusi panākumiem bagāta. Viņas bērnība ir bijusi diezgan smaga. Izglītību ieguvusi Vecpiebalgas draudzes skolā un Cēsu sieviešu ģimnazijā, kuŗu beigusi ar zelta medaļu. Strādājusi par skolotāju Saikavas, Vietalvas un Dzērbenes ministrijas skolās. Pēdējā viņa apprecējās ar šīs skolas pārzini K. Hartmani. Arī viņai visgaŗākais un ražīgākais darba posms bija, strādājot Cēsu draudzes skolā. Mūsu zemes okupācijas laikā bija jāzaudē darbs un jāpiedzīvo visādas vajāšanas. Tikai gadījums izglāba no izsūtīšanas. Darbu viņa atjaunoja no 1941.—1944. gadam, kad atkal tas bija jāpārtrauc un jāatstāj dzimtene.

Blakus skolotājas darbam Hartmaņa kundze daudz strādājusi Cēsu lauku draudzes dāmu komitejā gan kā sekretāre, gan kā priekšniece.

Ilgus gadus bijusi patērētāju biedrības revīzijas komisijas un Cēsu apriņķa skolu valdes locekle. Visu to pārtrauca 2. pasaules kaŗš.

Tagad abi jubilāri dzīvo 11 Jill Crescent, Islington, Ont., pie dēla un vedeklas un audzina mazbērnus. Daudz lasa latviešu grāmatas un mūzicē.

Novēlam čaklajiem tautas darbiniekiem, sirsnīgiem un izpalīdzīgiem tautiešiem, skaistus un Dieva svētītus turpmākos mūža gadus.

r. Oz.

PREZ. KENEDIJS . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

uz to de Golls jau esot sagatavojies. Kenedijs būs tikko ticis pāri robežai, kad de Golls jau būs Rietumvācijā un, tāpat kā Kenedijs, apspriedīsies gan ar draugu Ādenaueru, gan jaunkultivējamo draugu Erhardu. Savas ietekmes turpināšanai Rietumvācijā Francija vēl stipri paļaujas uz abu valstu parakstīto draudzības līgumu, kas paredz arī ciešu sadarbību ārpolītikā.

Francijai ir noteiktas un pamatotas bailes, ka prezidents Kenedijs varētu saindēt Erharda prātu pret no Sav. Valstīm neatkarīgu Eiropu. Cik var manīt no Ādenauera un vēl vairāk no Erharda, vācieši par šādu neatkarīgu Eiropu neko daudz neinteresējas. Pašreizējā dzīve ir daudz drošāka un izdevīgāka.

‚STUDIO GIRL'

HOLLYWOOD COSMETICS

BĀRS

atvērts katru otrdienas vakaru no plkst. 7,30 līdz 10,30.

Maskas, „Make Up" demonstrējumi.

Visi laipni ielūgti.

25 RHYL AVE., TORONTO 8.

Tel. 699-0316.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

30. jūnijā jaunatnes iesvētes dievkalpojums plkst. 11. Dziedās draudzes koris. Dievgalds.

7. jūlijā bērnu nometnes atklāšana ar dievkalpojumu Sidrabenē plkst. 4 p. p.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

30. jūnijā plkst. 2 p. p. Jāņa baznīcā dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361. Danforth Ave.

30. jūnijā, plkst. 1 p. p. dievkalpojums draudzes lauku īpašumā Tālavā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā. Oxford un Colborne St.

SV. KATARĪNES

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C., tel RE 8-8797, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

30. jūnijā plkst. 3 p.p. dievkalpojums Kitsilāno baznīcā. Iesvētes mācība.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa kalpojums.

Māc. Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Š. g. 6. jūlijā, plkst. 7 vak., Montreālā, Svētvakara dievkalpojums Presbiteriāņu baznīcā — Hutchison un St. Viateur ielu stūrī.

Š. g. 14. jūlijā, plkst. 11 no rīta dievkalpojums draudzes lauku īpašumā Tērvetē.

Sv. Pāvila ev.-lut latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

30. jūnijā, plkst. 11 no rīta dievkalpojums Tērvetē.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8. Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu gaŗums 1350 — Ošavas raidītājs.